

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

(1) แผนจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสรรค์
ชิ้นงาน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 2 (3) เกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์จากชิ้นงานแบบองค์รวม และ (4) เกณฑ์การ
ประเมินความคิดสร้างสรรค์จากชิ้นงานแบบแยกส่วน มีรายนามดังต่อไปนี้

1. นางสาวสุมาลิน ดอกไม้

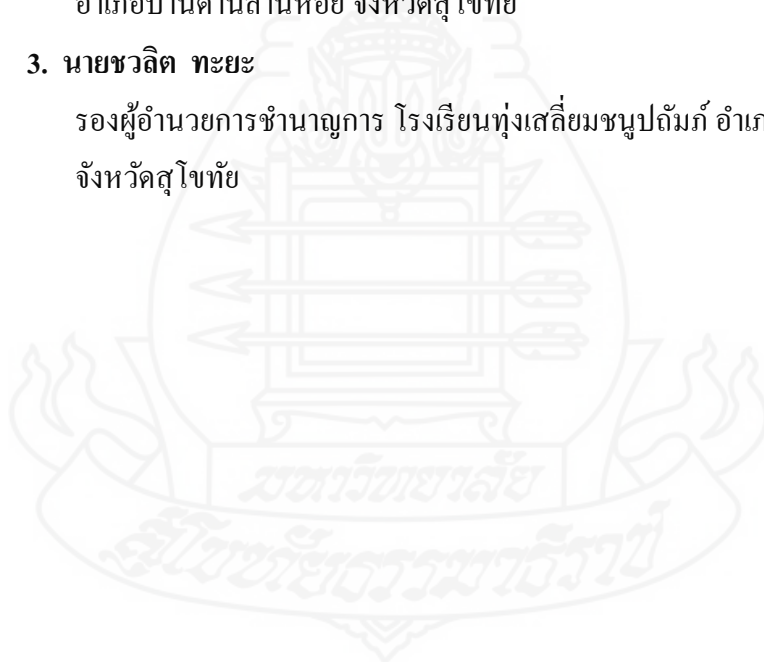
ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านด่านลานหอยวิทยา
อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

2. นางเตรียม ระวังภัย

ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านด่านลานหอยวิทยา
อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

3. นายชวลิต ทะยะ

รองผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอบ้านด่านลานหอย
จังหวัดสุโขทัย

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแผนจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต
โดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสรรค์ชิ้นงาน

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเปลี่ยนแปลง

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การแปลงในชีวิตประจำวัน
2. ความหมายของการแปลง
3. ความหมายของการแปลงทางเรขาคณิตและขอบเขตการศึกษา
4. สรุปความหมายของการแปลงทางเรขาคณิต

สาระการเรียนรู้

1. การเปลี่ยนแปลงของวัตถุแบบต่างๆ ในชีวิตประจำวันเรามีลักษณะของการแปลง
2. การแปลงคือ การดำเนินการซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง ตำแหน่ง รูปร่าง ขนาดของวัตถุ การเคลื่อนที่แบบคงรูป ที่มีความสัมพันธ์กับรูปต้นแบบแบบเท่ากันทุกประการทั้งรูปร่างลักษณะ และรักษากวาระร่วมเส้นตรง คือระยะห่างระหว่างจุดกับรูปถือเป็นการแปลงรูปแบบหนึ่ง และเป็นหัวข้อที่จะศึกษา
3. การแปลงทางเรขาคณิต คือ การดำเนินการซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง ตำแหน่ง รูปร่าง ขนาดของวัตถุของรูปเรขาคณิต ในที่นี้ จะกล่าวถึงการแปลงที่เป็นการเคลื่อนที่คงรูป สัมพันธ์กับการเท่ากันทุกประการ การแปลงแบบนี้รูปที่เกิดขึ้นจะยังคงรักษากวาระร่วมเส้นตรง คือ ระยะห่างระหว่างจุด ตลอดจนมีรูปร่างและลักษณะและขนาดเท่าเดิมกับรูปต้นแบบ ซึ่งได้แก่ การสะท้อน การหมุน และการเลื่อน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถอธิบายความหมายพร้อมยกตัวอย่างของการแปลงทางเรขาคณิตได้
2. ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบคอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. การทำงานเป็นกลุ่ม การให้เหตุผล การสื่อสาร และการสื่อความหมาย
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

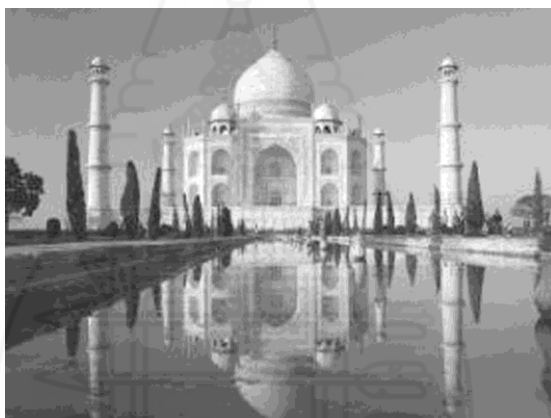
กระบวนการจัดการเรียนรู้

เตรียมตัวครูโดย การเตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมเนื้อหา เตรียมข้อมูล ที่ต้องใช้ข้อธิบาย แนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน เตรียมข้อมูลแหล่งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ใ้บริการผู้เรียน และเตรียมทบทวนขั้นตอนรูปแบบที่จัดให้ผู้เรียน

การเตรียมแหล่งข้อมูล สื่อการเรียนการสอน เครื่องฉายทึบแสง โปรเจคเตอร์ เตรียม ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์และแหล่งเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหา ความรู้ตามความต้องการทั้งในและนอกเวลาเรียน และเครื่องฉายโปรเจคเตอร์และเครื่อง คอมพิวเตอร์สำหรับนำเสนองาน

ชั่วโมงที่ 1

1) ครูฉายภาพทัชมาฮาล พร้อมกับสอบถามถึงพื้นฐานของผู้เรียนเกี่ยวกับสถานที่นี้ เช่น ชื่อสถานที่ ที่ตั้ง ผู้ก่อสร้าง ประวัติ ลักษณะ การท่องเที่ยว

2) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และช่วยกันทำกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 1 ใน หัวข้อ “คณิตศาสตร์กับทัชมาฮาล” โดยหาความสัมพันธ์ของรูปกับเนื้อหาคณิตศาสตร์ และส่ง ตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายถึงความสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ

ชั่วโมงที่ 2

ให้ผู้เรียนช่วยกันทำใบกิจกรรมที่ 2 คู่กันอยู่ไหน หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่ม วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรูปแต่ละคู่ และร่วมกันสรุปสิ่งที่ค้นพบ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ ค้นพบจากการทำกิจกรรมไปตรวจสอบโดยใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน ดังนี้

กลุ่มที่ 1,2	ใช้โปรแกรม GSP
กลุ่มที่ 3	ใช้กระดาษและอุปกรณ์เรขาคณิต
กลุ่มที่ 4	ใช้วัสดุธรรมชาติ
กลุ่มที่ 5	ใช้การสอบถาม สืบค้น จากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ

จากนั้นจึงให้แต่ละกลุ่มนำเสนอความรู้ที่กลุ่มตนเองค้นพบและได้ทำการตรวจสอบ
ด้วยวิธีการของแต่ละกลุ่ม

ชั่วโมงที่ 3

1) เมื่อผู้เรียนได้นำเสนอความรู้ที่กลุ่มของตนเองค้นพบครบทุกกลุ่มแล้วจึง
ร่วมกันอภิปรายและสรุปเรื่องการแปลง เพื่อเป็นความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนค้นพบร่วมกัน และมอบหมาย
ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ค้นพบเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความคิดและรูปแบบของตนเองเป็นการบ้าน

2) การนำเสนอชิ้นงานของตนเองที่ผู้เรียนสร้างสรรค์ขึ้น

3) ครูและผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงความหมายของการแปลง รูปแบบต่างๆ ของการ
แปลง จากความรู้ที่ผู้เรียนได้ค้นพบจากการทำกิจกรรม (ค้นพบ) และสรุปเป็นความรู้ใหม่ด้วย
ตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กำกับทิศทางในการค้นพบและสรุป

สื่อการเรียนรู้

1. รูปที่เกี่ยวกับการแปลงในชีวิตประจำวัน
2. ใบกิจกรรมเรื่องการแปลง
3. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์
4. ใบกิจกรรมตรวจสอบความรู้
5. อุปกรณ์เรขาคณิต
6. หนังสือเรียน หนังสือเกี่ยวกับเรขาคณิต
7. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรม GSP และสามารถสืบค้น internet ได้

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
2. ประเมินจากผลงานที่มอบหมายและชิ้นงาน
3. ประเมินจากผลการนำเสนอ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การแปลง

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่องการแปลง

คณิตศาสตร์กับทัชมาฮาล

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ของทัชมาฮาลกับความรู้ทางคณิตศาสตร์ พร้อมกับส่งตัวแทน
กลุ่มเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ความสัมพันธ์กับเนื้อหาคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

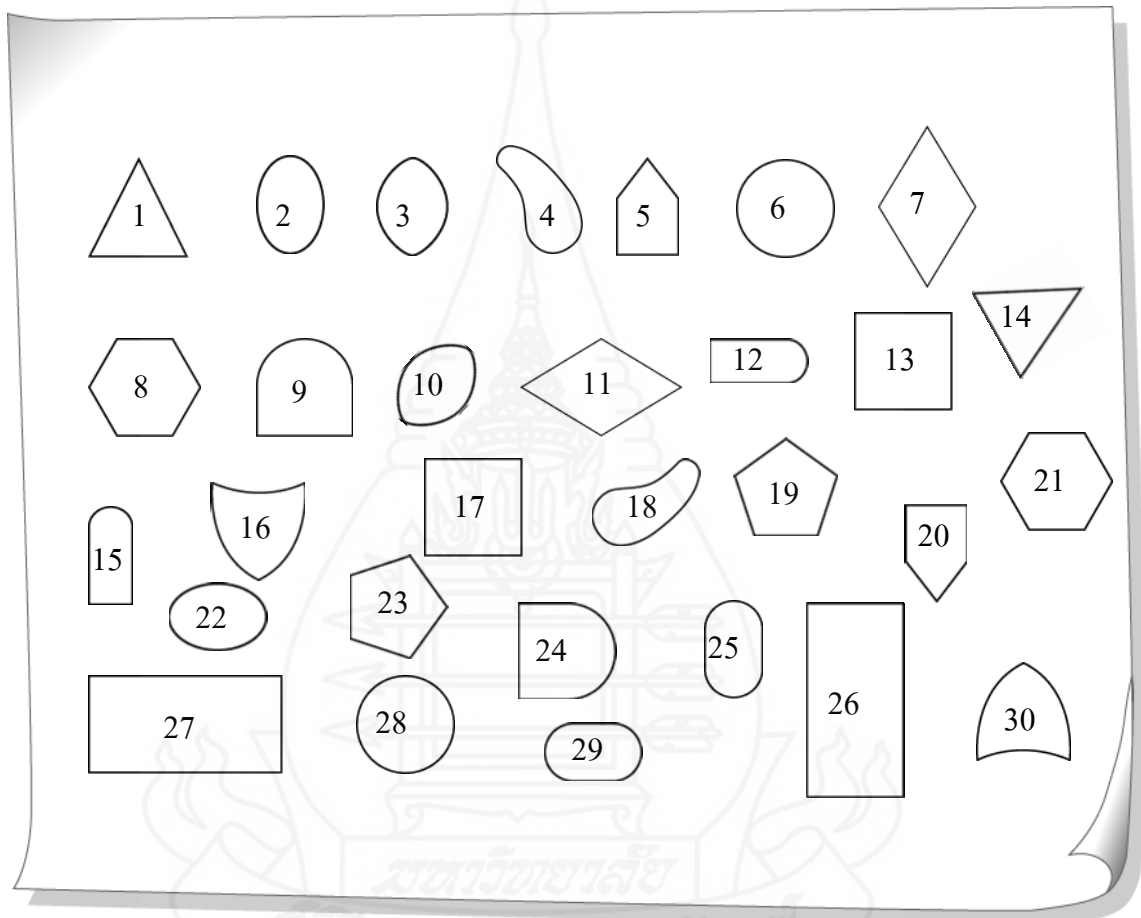
.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องการแปลง

คู่ฉันอยู่ไหน

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่รูปที่กำหนดให้ต่อไปนี้ว่ารูปใดมีรูปร่างและขนาดเท่ากัน และอธิบายว่ารูปแต่ละคู่ที่นักเรียนจับคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2

รูป 1 คู่กับ รูป 14	รูป 9 คู่กับ รูป 24
รูป 2 คู่กับ รูป 22	รูป 12 คู่กับ รูป 15
รูป 3 คู่กับ รูป 10	รูป 13 คู่กับ รูป 17
รูป 4 คู่กับ รูป 18	รูป 16 คู่กับ รูป 30
รูป 5 คู่กับ รูป 20	รูป 19 คู่กับ รูป 23
รูป 6 คู่กับ รูป 28	รูป 25 คู่กับ รูป 29 □
รูป 7 คู่กับ รูป 11	รูป 26 คู่กับ รูป 27
รูป 8 คู่กับ รูป 21	

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การสะท้อน

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. ความหมายของการสะท้อน
2. การสะท้อนในชีวิตประจำวัน
3. การสะท้อนบนระนาบพิกัดฉาก
4. การนำคุณสมบัติการสะท้อนไปประยุกต์ใช้

สาระการเรียนรู้

1. การสะท้อน คือ การแปลงที่มีการจับคู่แต่ละจุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดบนรูปที่เกิดจากการสะท้อน โดยจุดแต่ละจุดแต่ละคู่ที่สมนัยกันจะมีระยะห่างจากเส้นของการสะท้อนเป็นระยะทางเท่ากัน
2. การสะท้อนของรูปเรขาคณิตในระนาบต้องมีเส้นของการสะท้อน และรูปที่เกิดจากการสะท้อนเปรียบเสมือนการพลิกรูปต้นแบบเส้นของการสะท้อนไป
3. รูปที่ได้จากการสะท้อนมีลักษณะคงเดิมกับรูปต้นแบบ
4. จุดแต่ละจุดบนรูปที่ได้จากการสะท้อนกับจุดบนรูปต้นแบบที่สมนัยกันจะห่างจากเส้นของการสะท้อนเท่ากัน นั่นคือ เส้นของการสะท้อนแบ่งครึ่งและตั้งฉากกับส่วนของเส้นตรงที่เชื่อมระหว่างจุดแต่ละจุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดบนรูปที่เกิดจากการสะท้อนที่สมนัยกัน
5. เมื่อดำเนินการสะท้อนจุดบนเส้นของการสะท้อนจะไม่เปลี่ยนแปลงตำแหน่งจุดเหล่านั้นจึงเป็นจุดคงที่
6. ในชีวิตประจำวันมีการใช้คุณสมบัติการสะท้อนไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางหลากหลายอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ได้จากการสะท้อนได้
2. สามารถนำสมบัติเกี่ยวกับการสะท้อนไปใช้ได้
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการสะท้อนบนระนาบพิกัดฉากได้
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมเนื้อหา เตรียมข้อมูล ที่ต้องใช้อธิบายแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน เตรียมข้อมูลแหล่งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลไว้บริการผู้เรียน และเตรียมทบทวนขั้นตอนรูปแบบที่จัดให้ผู้เรียน เตรียมแหล่งข้อมูล สื่อการเรียนการสอน เครื่องฉาย ทิปแสง โปรเจคเตอร์ เตรียมห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์และแหล่งเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามความต้องการทั้งในและนอกเวลาเรียน

ชั่วโมงที่ 1

- 1) ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เรื่องการแปลงที่ค้นพบจากการทำกิจกรรมที่ผ่านมา และสรุปความรู้ร่วมกันอีกครั้ง
- 2) ครูฉายรูปดังตัวอย่างบนจอ แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างรูปบนผิวน้ำกับเงาสสะท้อนในน้ำอย่างละเอียด

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม และช่วยกันทำกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 1 ในหัวข้อ “ค้นหาความลับของเงาสสะท้อน” โดยร่วมกันหาความสัมพันธ์ของรูปจริงและรูปสะท้อน และส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอจบ และร่วมกันสรุปสิ่งที่ค้นพบจากกิจกรรมในภาพรวม

ชั่วโมงที่ 2

ครูและผู้เรียนร่วมกันทบทวนกิจกรรมและสิ่งที่ค้นพบจากกิจกรรมในชั่วโมงที่แล้ว และนำเข้าสู่การนำสิ่งที่ค้นพบมาตรวจสอบ และให้แต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ค้นพบจากการทำกิจกรรมไปตรวจสอบก่อนสรุปเป็นความรู้ใหม่โดยใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ใช้โปรแกรม GSP

กลุ่มที่ 2 สร้างรูปสมมาตรโดยระบายสีแล้วพับกระดาษ

ใช้สีน้ำและอุปกรณ์เรขาคณิต

กลุ่มที่ 3 ใช้ระนาบพิกัดฉากและตาราง

กลุ่มที่ 4 ใช้กระจกเงาและอุปกรณ์เรขาคณิต

กลุ่มที่ 5 ใช้การสอบถาม สืบค้น จากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ

ชั่วโมงที่ 3

1) ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอความรู้ที่กลุ่มตนเองค้นพบและได้ทำการตรวจสอบ ด้วยวิธีการของแต่ละกลุ่ม เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วจึงร่วมกันอภิปรายและสรุปเรื่องการแปลง

2) มอบหมายให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานของตนเองโดยใช้ความรู้ใหม่ que ผู้เรียนค้นพบร่วมกันเป็นการบ้าน

3) ครูและผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงความหมายของการแปลง รูปแบบต่างๆ ของการแปลง จากความรู้ที่ผู้เรียนได้ค้นพบจากการทำกิจกรรม (ค้นพบ) และสรุปเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กำกับทิศทางในการค้นพบและสรุปให้ได้ครอบคลุมสาระสำคัญ

สื่อการเรียนรู้

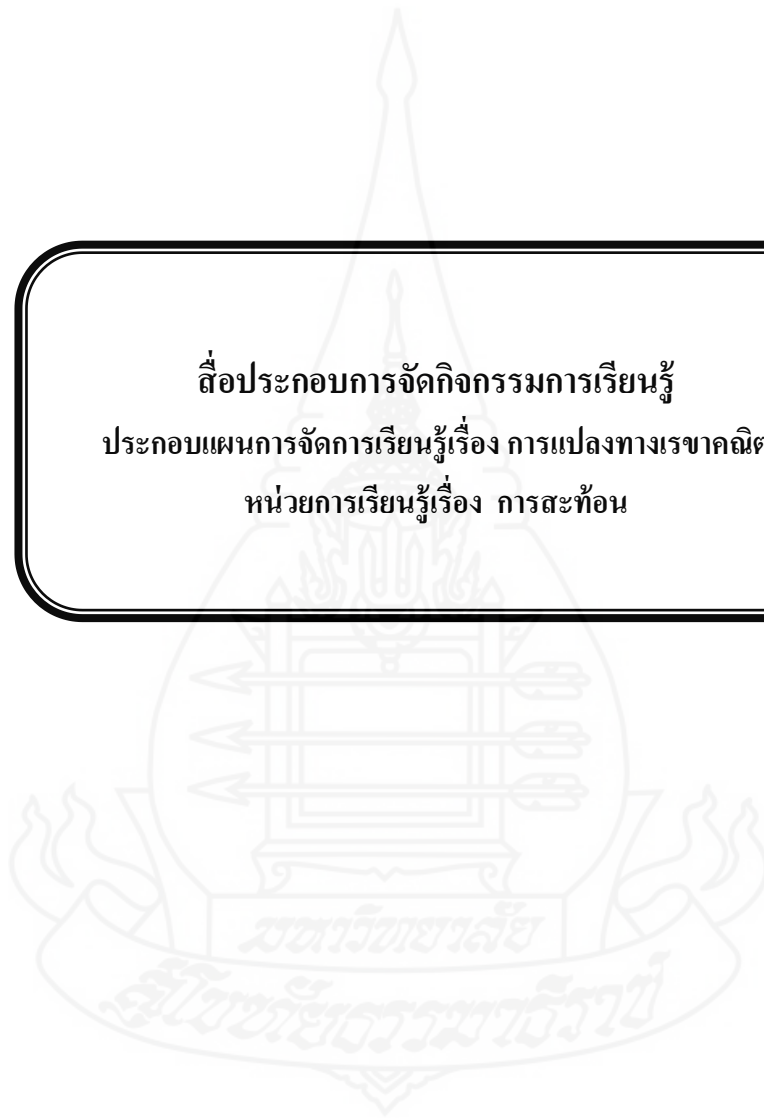
1. รูปที่เกี่ยวกับการสะท้อนในชีวิตประจำวัน
2. ใบกิจกรรมเรื่องการแปลง
3. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์
4. ชุดอุปกรณ์เรขาคณิต
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรม GSP และเชื่อมต่อ internet
6. กระจก
7. สีน้ำและกระดาษ
8. ใบตารางระนาบพิกัดฉาก
9. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ และหนังสือเกี่ยวกับเรขาคณิต การแปลงทางเรขาคณิต

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
2. ประเมินจากผลงานที่มอบหมายและชิ้นงาน
3. ประเมินจากผลการนำเสนอ

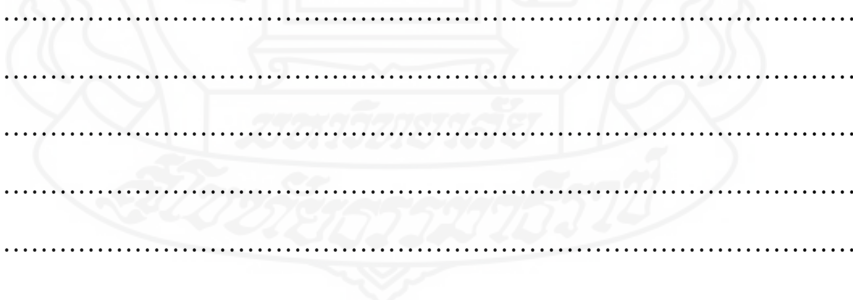
สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การสะท้อน

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่องการสะท้อน

ค้นหาความลับของเงาสะท้อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ของรูปบนผิวหน้ากับรูปที่เกิดจากการสะท้อนให้มากที่สุด
พร้อมกับส่งตัวแทนกลุ่มเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเลื่อนขนาน

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. ความหมายของการเลื่อนขนาน
2. การเลื่อนขนานในชีวิตประจำวัน
3. การเลื่อนขนานบนระนาบพิกัดฉาก
4. การนำคุณสมบัติการเลื่อนขนานไปประยุกต์ใช้

สาระการเรียนรู้

1. การเลื่อนขนาน คือ การแปลงที่มีการจับคู่แต่ละจุดของรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานกับรูปต้นแบบไปในทิศทางหนึ่งด้วยระยะทางที่กำหนดให้
2. การเลื่อนขนานของรูปเรขาคณิตในระนาบต้องกำหนดทิศทางและระยะทางที่ต้องการเลื่อนรูปต้นแบบนั้น
3. รูปที่ได้จากการเลื่อนขนานมีขนาดและรูปร่างคงเดิมเหมือนกับรูปต้นแบบ
4. จุดแต่ละจุดบนรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานจะห่างจากจุดที่สมนัยกับรูปต้นแบบเป็นระยะทางเท่ากัน และระยะห่างนั้นเท่ากับระยะทางที่กำหนดให้เลื่อนขนานรูปต้นแบบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

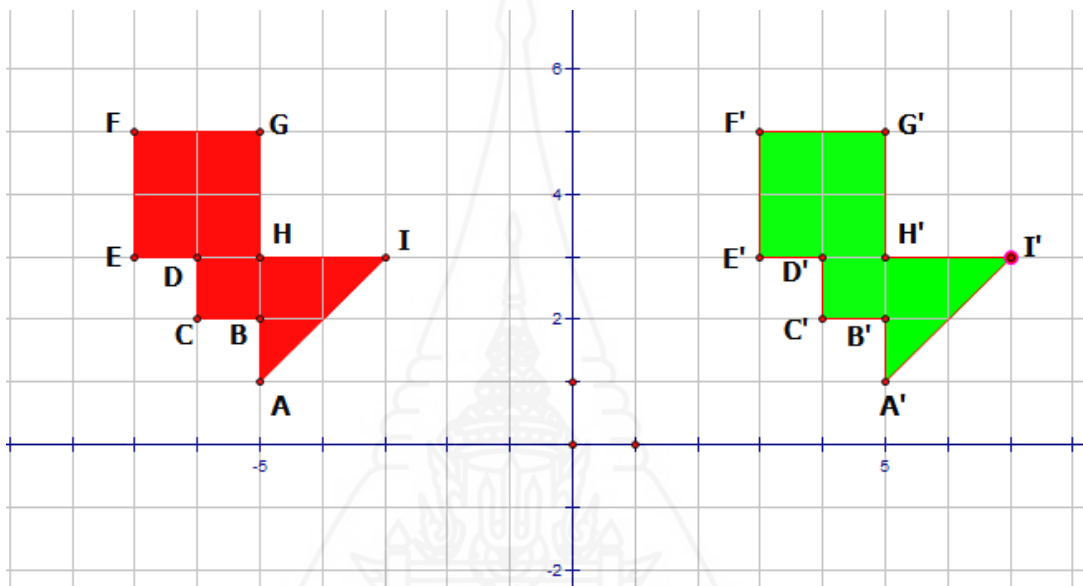
1. สามารถวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานได้
2. สามารถนำสมบัติเกี่ยวกับการเลื่อนขนานไปใช้ได้
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการเลื่อนขนานบนระนาบพิกัดฉากได้
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมเนื้อหา เตรียมข้อมูล ที่ต้องใช้อธิบายแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน เตรียมข้อมูลแหล่งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลไว้บริการผู้เรียน และเตรียมทบทวนขั้นตอนรูปแบบที่จัดให้ผู้เรียน เตรียมแหล่งข้อมูล สื่อการเรียนการสอน เครื่องฉาย ทีวีแสง โปรเจคเตอร์ เตรียมห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์และแหล่งเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามความต้องการทั้งในและนอกเวลาเรียน

ชั่วโมงที่ 1

- 1) ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เรื่องการแปลงที่ค้นพบจากการทำกิจกรรมที่ผ่านมา และสรุปความรู้ร่วมกันอีกครั้ง
- 2) ครูฉายรูปดังตัวอย่างบนจอ แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างแปลงรูปซ้ายไปเป็นรูปขวาละเอียด

และช่วยกันทำกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 1 ในหัวข้อ “ฉันเกิดขึ้นได้อย่างไร” โดยร่วมกันหาความสัมพันธ์ของ 9 เหลี่ยม ABCDEFGHI และ 9 เหลี่ยม A'B'C'D'E'F'G'H'I' และนำสิ่งที่แต่ละคนค้นพบมาร่วมกันอภิปรายและนำเสนอบนกระดานดำ จัดรวบรวมความคิดที่เหมือนกัน จากนั้นจึงจัดบันทึกสิ่งที่ร่วมกันค้นพบ แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม จากนั้นครูแจกใบกิจกรรมที่ 2 ในหัวเรื่อง “ช่วยบอกทางฉันหน่อย” เป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ 2

- 1) ตัวแทนแต่ละกลุ่มมานำเสนองานหน้าชั้นเรียน ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอจบ และร่วมกันสรุปสิ่งที่ค้นพบจากกิจกรรมในภาพรวม จัดบันทึกสิ่งที่ค้นพบ และนำเข้าสู่การนำสิ่งที่ค้นพบมาตรวจสอบ
- 2) ให้แต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ค้นพบจากการทำกิจกรรมไปตรวจสอบก่อนสรุปเป็นความรู้ใหม่โดยใช้เครื่องมือที่แตกต่างกันตามวิธีการของแต่ละกลุ่มนัด

ชั่วโมงที่ 3

1) ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอความรู้ที่กลุ่มตนเองค้นพบและได้ทำการตรวจสอบ ด้วยวิธีการของแต่ละกลุ่ม เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วจึงร่วมกันอภิปราย

2) มอบหมายให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานของตนเองโดยใช้ความรู้ใหม่ของผู้เรียนค้นพบร่วมกันเป็นการบ้าน

3) ครูและผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงความรู้ใหม่ของผู้เรียนค้นพบจากกิจกรรมความหมายของการเลื่อนขนาน รูปแบบการเลื่อนขนาน สมบัติของการเลื่อนขนาน และการเลื่อนบนระนาบพิกัดฉาก และสรุปเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กำกับทิศทางการค้นพบและสรุปให้ได้ครอบคลุมสาระสำคัญ

สื่อการเรียนรู้

1. รูปที่เกี่ยวกับการเลื่อนในชีวิตประจำวัน
2. ใบกิจกรรมเรื่องการแปลง
3. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์
4. ชุดอุปกรณ์เรขาคณิต
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรม GSP และเชื่อมต่อ internet
6. กระดาษ
7. สีน้ำและกระดาน
8. ใบตารางระนาบพิกัดฉาก
9. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ และหนังสือเกี่ยวกับเรขาคณิต การแปลงทางเรขาคณิต

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
2. ประเมินจากผลงานที่มอบหมายและชิ้นงาน
3. ประเมินจากผลการนำเสนอ

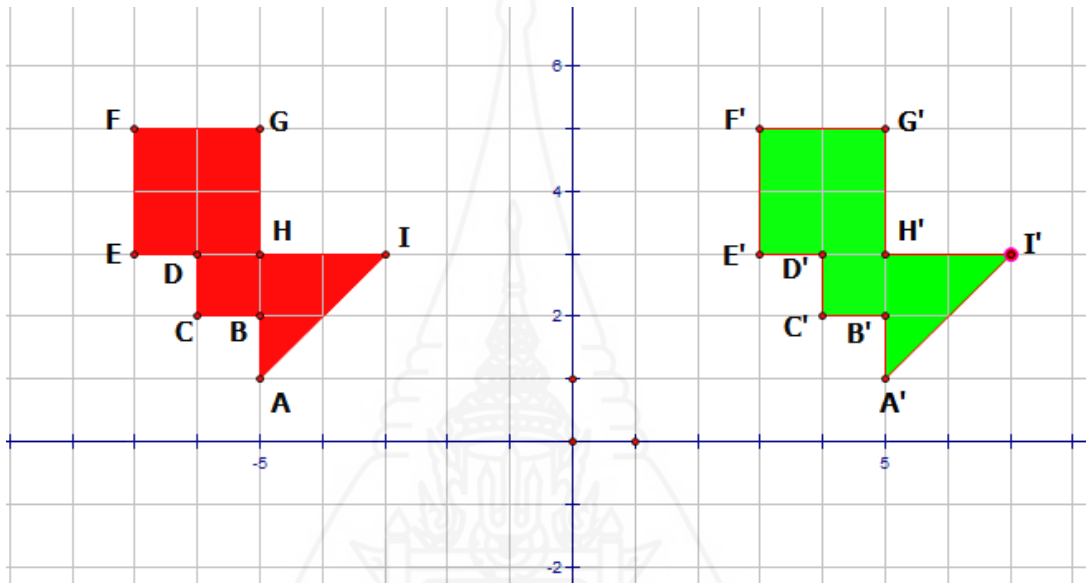
สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การเลื่อนขนาน

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่องการเลื่อนขนาน

มันเกิดขึ้นได้อย่างไร

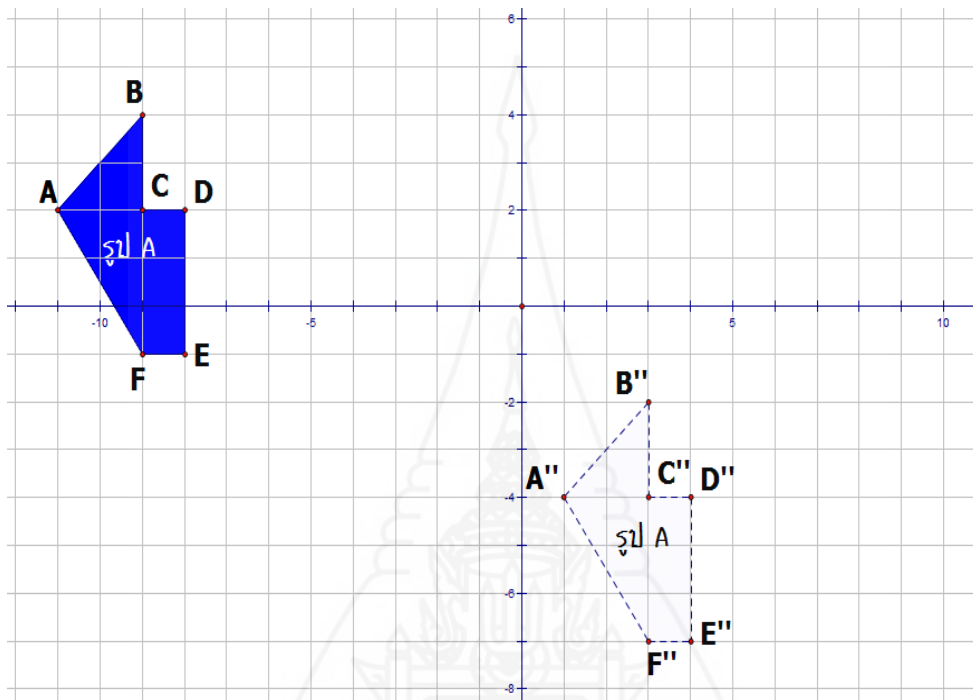
คำชี้แจง ให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ของ 9 เหลี่ยม ABCDEFGHI และ 9 เหลี่ยม A'B'C'D'E'F'G'H'I' และนำสิ่งที่แต่ละคนค้นพบมารวบรวมกันอภิปรายและนำเสนอบนกระดานดำ

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องการเลื่อนขนาน

ช่วยบอกทางฉันหน่อย

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกวิธีการเคลื่อนย้ายจากตำแหน่ง A ไปยังตำแหน่ง B

พิกัดเดิม A(,), B(,), C(,), D(,), E(,), F(,)

การเคลื่อนที่ของรูป A

.....

.....

.....

พิกัดใหม่ A''(,), B''(,), C''(,), D''(,), E''(,), F''(,)

วิเคราะห์รูปแบบการเคลื่อนที่ และความสัมพันธ์ของรูป A และ B

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ค้นพบ .....

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การหมุน

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. ความหมายของการหมุน
2. การหมุนในชีวิตประจำวัน
3. การหมุนบนระนาบพิกัดฉาก
4. การนำคุณสมบัติการหมุนไปประยุกต์ใช้

สาระการเรียนรู้

1. การหมุน คือ การแปลงที่เกิดจากการจับคู่ระหว่างจุดแต่ละจุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดบนรูปที่เกิดจากการหมุนโดยจุดและจุดบนรูปต้นแบบเคลื่อนที่รอบจุดหมุนด้วยขนาดของมุมที่กำหนดให้และจุดแต่ละคู่ที่สมนัยกันจะมีระยะห่างจากจุดหมุนเป็นระยะเท่ากัน
2. การหมุนรูปเรขาคณิตในระนาบต้องมีจุดหมุน ทิศทางที่จะหมุนไป และขนาดของมุมที่ต้องการหมุนรูปต้นแบบนั้น โดยรูปที่เกิดการหมุนก็ลักษณะตรงเดิมกับรูปต้นแบบ โดยที่จุดหมุนอาจอยู่บนรูปต้นแบบหรือนอกรูปต้นแบบก็ได้
3. จุดแต่ละจุดบนรูปต้นแบบเคลื่อนที่รอบจุดหมุนด้วยขนาดของมุมที่กำหนด
4. จุดที่ได้จากการหมุนจุดต้นแบบเป็นจุดที่สมนัยกับจุดต้นแบบนั้นและจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่จะมีระยะระหว่างจุดต้นแบบถึงจุดหมุนเท่ากับระยะจากจุดที่สมนัยถึงจุดหมุน
5. เมื่อทำการหมุน จุดหมุนจะไม่เปลี่ยนตำแหน่ง จุดหมุนจึงเป็นจุดคงที่
6. เส้นตรงที่แบ่งครึ่งและตั้งฉากกับส่วนของเส้นตรงที่เชื่อมระหว่างจุดต้นแบบกับจุดที่สมนัยจะผ่านจุดหมุน
7. ในชีวิตประจำวันมีการใช้คุณสมบัติการหมุนไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางหลากหลายอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ได้จากการหมุนได้
2. สามารถนำสมบัติเกี่ยวกับการหมุนไปใช้ได้
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการหมุนบนระนาบพิกัดฉากได้

4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมเนื้อหา เตรียมข้อมูล ที่ต้องใช้อธิบายแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน เตรียมข้อมูลแหล่งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลไว้บริการผู้เรียน และเตรียมทบทวนขั้นตอนรูปแบบที่จัดให้ผู้เรียน เตรียมแหล่งข้อมูล สื่อการเรียนการสอน เครื่องฉาย ทิปแสง โปรเจคเตอร์ เตรียมห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์และแหล่งเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามความต้องการทั้งในและนอกเวลาเรียน

ชั่วโมงที่ 1

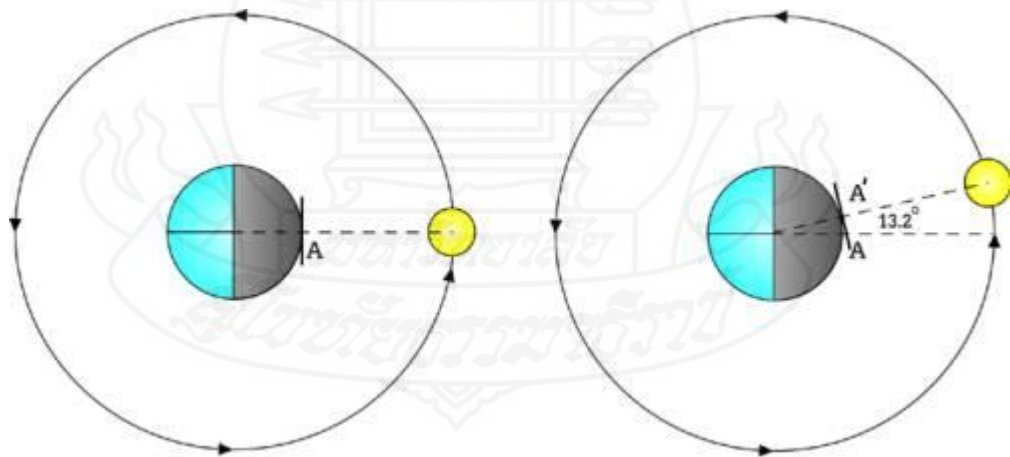
- 1) ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เรื่องการแปลงที่ค้นพบจากการทำกิจกรรมที่ผ่านมา และนำเข้าสู่รูปแบบการแปลงอีกรูปแบบคือการหมุน
- 2) ครูฉายรูปจำนวน 3 รูปบนจอ แล้วให้ผู้เรียนทำใบกิจกรรมที่ 1 ค้นหาคำวลบที่ซ่อนอยู่ โดยการวิเคราะห์และอภิปรายความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของรูปแต่ละรูปโดยละเอียด ดังนี้

การหมุนของกังหันลม

การแกว่งของลูกตุ้มนาฬิกา

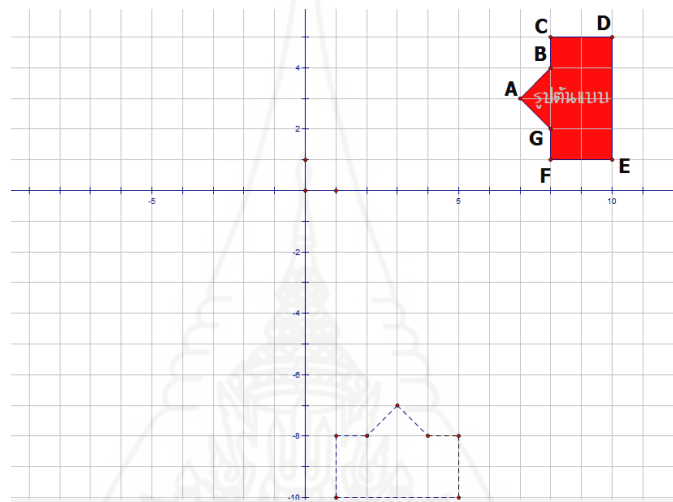

การโคจรรอบโลกของดวงจันทร์

กำหนดเวลาในการทำ 20 นาที จากนั้นให้ผู้เรียนนำเสนองานและอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นบูรณาการหรือรวมข้อความ หรือแต่งประโยคข้อคิดเห็นที่มีลักษณะเดียวกันบนกระดานดำ จากนั้นจดบันทึกคุณสมบัติที่ผู้เรียนค้นพบเพื่อเก็บเป็นข้อมูลไว้รอการตรวจสอบ

ชั่วโมงที่ 2

1) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม และช่วยกันทำกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 2 ในหัวข้อ “นำทาง”

โดยร่วมกันหาคุณสมบัติที่จะทำให้รูปต้นแบบเคลื่อนมาอยู่ในตำแหน่งและทิศทางที่กำหนดได้อย่างไร และส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนกำหนดเวลาไม่เกิน 40 นาที จากนั้นครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอจบ และร่วมกันสรุปสิ่งที่ค้นพบจากกิจกรรมในภาพรวม แล้วจึงจดบันทึก

2) ครูมอบหมายให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ค้นพบและได้จดบันทึกไว้จากทำกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรมมาตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัด เช่น การใช้โปรแกรมคณิตศาสตร์ การค้นคว้าเพิ่มเติม การใช้อุปกรณ์ช่าง การใช้อุปกรณ์เรขาคณิต ในเวลาว่างของผู้เรียน พร้อมทั้งเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้สำหรับนำความรู้ที่ค้นพบและตรวจสอบแล้วมาสร้างสรรค์เป็นชิ้นงานในชั่วโมงที่ 3

ชั่วโมงที่ 3

1) นำผลตรวจสอบของแต่ละคนมาอภิปรายร่วมกัน ครูกำกับแนวทางและให้ข้อมูลที่จำเป็นประโยชน์จากนั้นให้ผู้เรียน จากนั้นมอบหมายให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานของตนเองโดยใช้ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนค้นพบ

2) ครูและผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงความหมายของการหมุน รูปแบบต่างๆ ของการหมุน การกำหนดทิศทาง และจุดหมุน จากความรู้ที่ผู้เรียนได้ค้นพบจากการทำกิจกรรม (ค้นพบ) และสรุปเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กำกับทิศทางในการค้นพบและสรุปให้ได้ครอบคลุมสาระสำคัญ

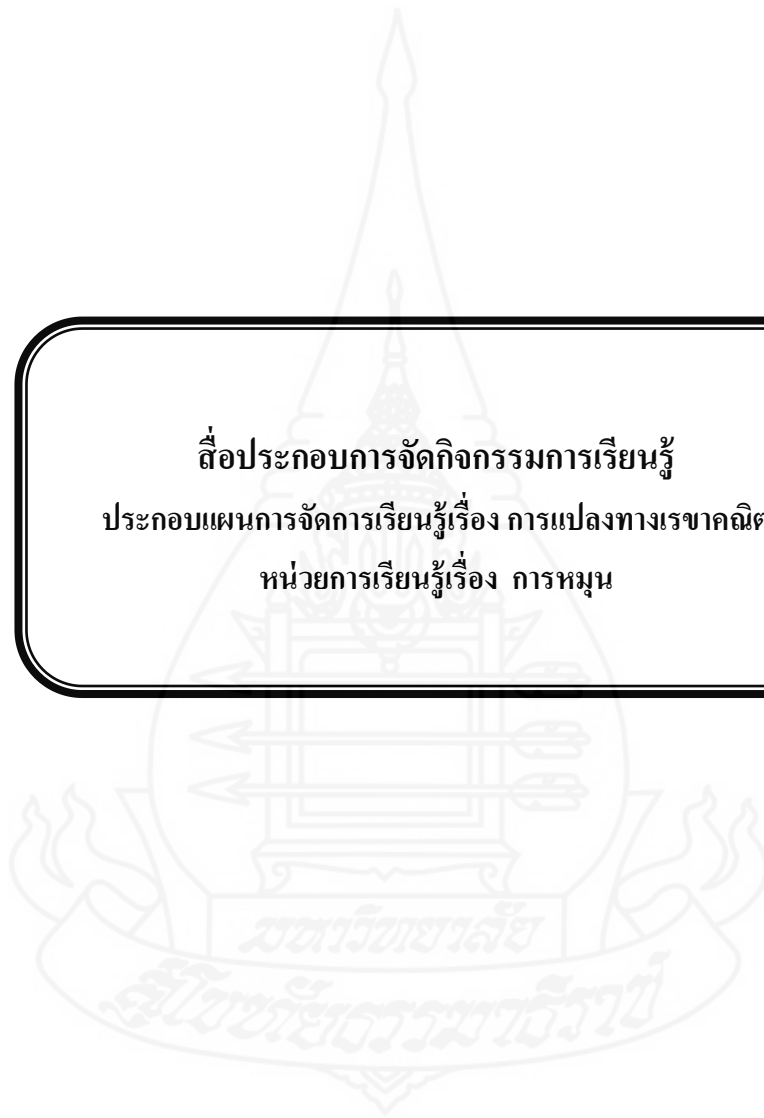
สื่อการเรียนรู้

1. รูปที่เกี่ยวกับการสะท้อนในชีวิตประจำวัน
2. ใบกิจกรรมเรื่องการแปลง
3. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์
4. ชุดอุปกรณ์เรขาคณิต
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรม GSP และเชื่อมต่อ internet
6. กระดาษ
7. สีน้ำและกระดาษ
8. ใบตารางระนาบพิกัดฉาก
9. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ และหนังสือเกี่ยวกับเรขาคณิต การแปลงทางเรขาคณิต

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
2. ประเมินจากผลงานที่มอบหมายและชิ้นงาน
3. ประเมินจากผลการนำเสนอ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การหมุน

ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่องการหมุน

ค้นหาความลับที่ซ่อนอยู่

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอภิปรายความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของรูปแต่ละรูป
โดยละเอียด

การหมุนของกังหันลม

[illegible]

ค้นหาความลับที่ซ่อนอยู่

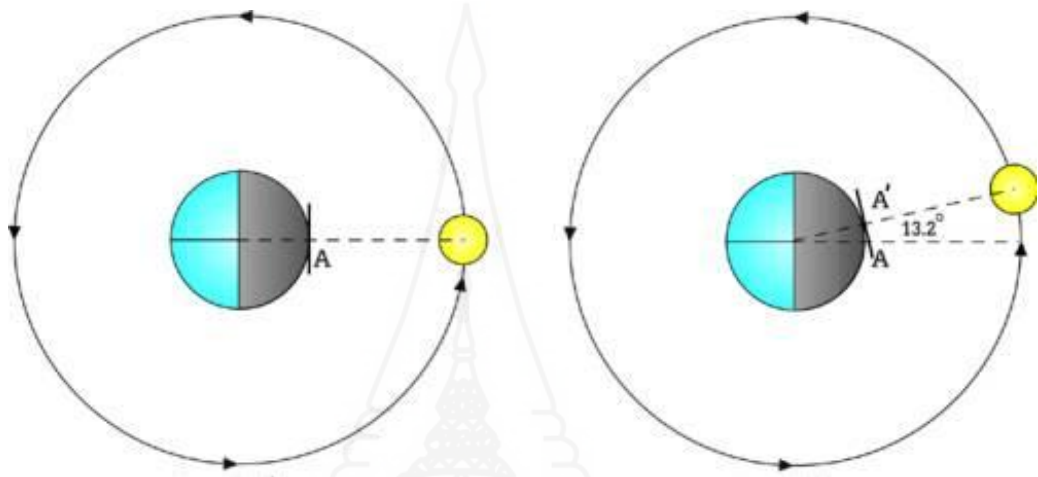
A tall, ornate wooden pendulum clock with a white face and Roman numerals, featuring a large brass pendulum bob and decorative gold-colored inlay on the wood. The clock has a dark wood finish with a curved top and a decorative base. The pendulum is made of brass and has a large, polished bob. The clock face is white with black Roman numerals and hands. The brand name 'BULZONI' is visible on the clock face. The clock is set against a white background with a faint watermark of a building.

(Faint background watermark logo of the Ministry of Education, Youth and Sports)

ใบกิจกรรมที่ 1.3 เรื่องการหมุน

ค้นหาความลับที่ซ่อนอยู่

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอภิปรายความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของรูปแต่ละรูป
โดยละเอียด

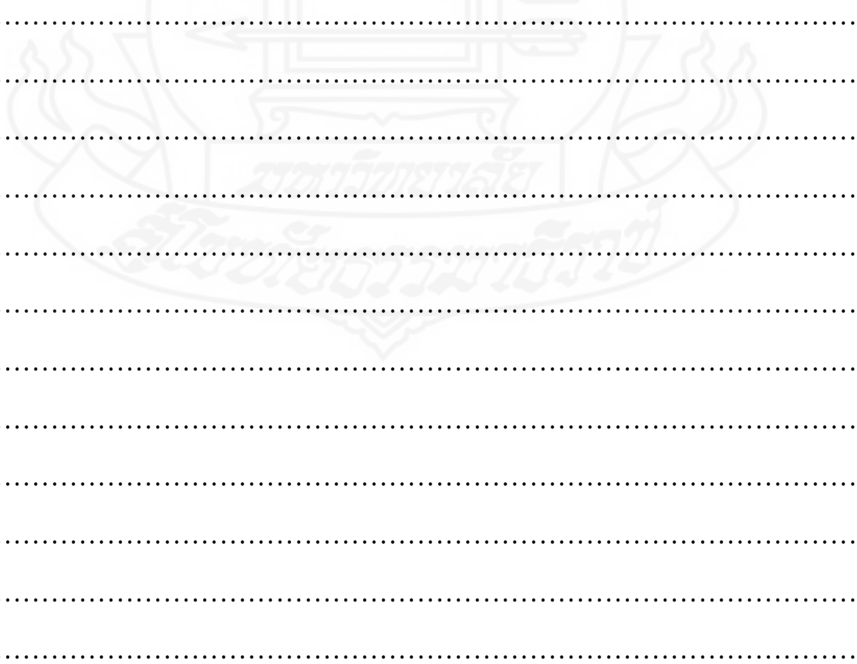
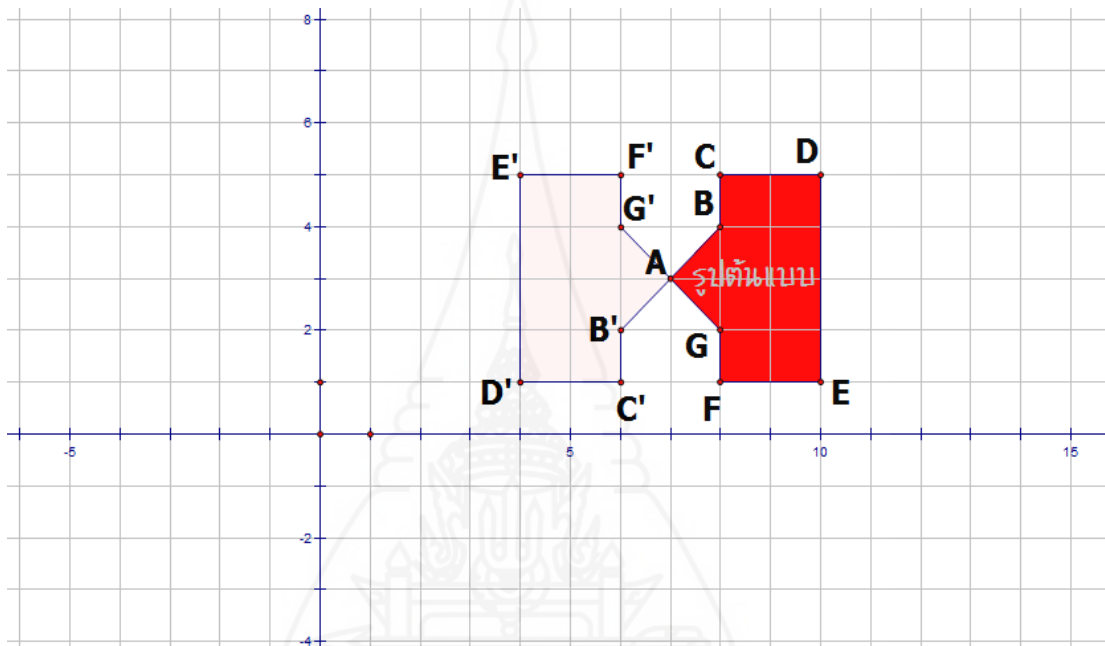
การโคจรรอบโลกของดวงจันทร์

The diagram shows a coordinate plane with a grid. The x-axis is labeled from -5 to 10, and the y-axis is labeled from -10 to 4. A red polygon ABCDEFG is plotted in the first quadrant. The vertices are located at A(-1, 3), B(-1, 4), C(-1, 5), D(1, 5), E(1, 0), F(1, -1), and G(1, 2). A dashed blue polygon A'B'C'D'E'F'G' is plotted in the fourth quadrant. The vertices are located at A'(-1, -8), B'(-1, -7), C'(-1, -6), D'(1, -6), E'(1, -10), F'(1, -9), and G'(1, -7). The dashed blue polygon is a scaled and translated version of the red polygon.

นําทาง

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันหาคุณสมบัติที่จะทำให้รูปต้นแบบเคลื่อนมาอยู่ในตำแหน่งและทิศทางที่กำหนดได้อย่างไร และส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

นำทาง

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การนำการแปลงไปใช้

เวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การนำสมบัติของการสะท้อน เลื่อนขนาน และการหมุนไปใช้
2. ความหมายของภาพเทสเซลเลชัน
3. รูปแบบของภาพเทสเซลเลชัน

สาระการเรียนรู้

1. เราสามารถนำความรู้เรื่องการสะท้อน เลื่อนขนาน และการการหมุนไปประยุกต์ใช้กับงานต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย

2. ภาพเทสเซลเลชัน เป็นการนำรูปต่างๆ จัดเรียงต่อกันบนระนาบโดยไม่ให้เกิดช่องว่างหรือการซ้อนทับกัน และทุกรูปที่นำมาจัดเรียงจะต่อกันได้สนิทพอดี

3. การสร้างภาพเทสเซลเลชันอาจทำได้หลากหลายรูปแบบ แต่ในบทเรียนจะเรียนรู้ 5 แบบ ดังนี้

3.1 ภาพเทสเซลเลชันของรูปเหลี่ยมด้านเท่ามุมเท่า (Regular Tessellations) เกิดจากการนำรูปเหลี่ยมด้านเท่ามุมเท่าแบบใดแบบหนึ่งเพียงแบบเดียวมาเรียงต่อกันไปเรื่อยๆ จนเต็มพื้นที่

3.2 ภาพเทสเซลเลชันของรูปเหลี่ยมมากกว่าหนึ่งแบบ

3.3 ภาพเทสเซลเลชันที่เกิดจากการหมุนของรูปเหลี่ยมด้านไม่เท่าเพียงแบบเดียว

3.4 ภาพเทสเซลเลชันของรูปสี่เหลี่ยมโดยการเลื่อนขนาน สร้างโดยนำรูปสี่เหลี่ยมด้านขนานชิ้นมารูปหนึ่งแล้วสร้างรูปที่เล็กกว่าด้วยรูปใดๆ ก็ได้ของด้านหนึ่งจะทำให้ได้รูปต้นแบบที่จะนำไปสร้างภาพเทสเซลเลชันได้รูปต่างๆ มากมาย

3.5 ภาพเทสเซลเลชันแบบ Escher Patterns

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของเทสเซลเลชันได้
2. นำสมบัติเกี่ยวกับการสะท้อน การเลื่อนขนาน และการหมุนไปใช้ในการสร้างสรรค์เทสเซลเลชันได้
3. มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการทำเทสเซลเลชัน
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมเนื้อหา เตรียมข้อมูล ที่ต้องใช้อธิบายแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน เตรียมข้อมูลแหล่งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลไว้บริการผู้เรียน และเตรียมทบทวนขั้นตอนรูปแบบที่จัดให้ผู้เรียน เตรียมแหล่งข้อมูล สื่อการเรียนการสอน เครื่องฉาย ทิปแสง โปรเจคเตอร์ เตรียมห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์และแหล่งเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามความต้องการทั้งในและนอกเวลาเรียน

ชั่วโมงที่ 1

1) ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เรื่องคุณสมบัติของการแปลงรูปแบบต่างๆ ที่ค้นพบจากการทำกิจกรรมที่ผ่านมา และนำเข้าสู่การใช้ประโยชน์จากการแปลง

2) มอบหมายให้ผู้เรียนช่วยกันหาการใช้ประโยชน์จากการแปลงในชีวิตประจำวัน โดยส่งตัวแทนนักเรียนออกมาเขียนกระดานดำ 2 คน โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนคือ

2.1 ผู้เรียนทุกคนร่วมกันเสนอกิจกรรม หรือสิ่งของ ในชีวิตประจำวันที่ใช้สมบัติของการแปลง ตัวแทนนักเรียนคนที่ 1 เขียนบันทึกบนกระดานดำ

2.2 ผู้เรียนทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ เสนอความคิดและอภิปราย ก่อนร่วมกันตัดสินใจว่า กิจกรรมที่เสนอนั้น ใช้สมบัติการแปลงรูปแบบใด โดยให้ตัวแทนนักเรียนคนที่ 2 เป็นผู้เขียนบันทึกบนกระดานดำ

ชื่อกิจกรรม หรือ สิ่งของ	รูปแบบการแปลง		
	สะท้อน	หมุน	เลื่อนขนาน

เมื่อเสร็จแล้วผู้เรียนร่วมกันสรุปถึงการใช้ประโยชน์จากสมบัติของการแปลง และจดบันทึกลงสมุด และมอบหมายให้ผู้เรียนไปค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎีบทเลขฐานเป็นการบ้าน

3) ครูสนทนากับผู้เรียนเกี่ยวกับหัวข้อเทศกาลเลชันที่ผู้เรียนไปค้นคว้า โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอมากที่สุด ครูเป็นผู้กำกับทิศทาง และแนะนำแหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม จากนั้นร่วมกันสรุปถึงความหมายของเทศกาลเลชัน

4) ครูฉายภาพบนจอโปรเจกเตอร์ ถามผู้เรียนว่าภาพเทศกาลเลชันนี้น่าสมบัติของการแปลงไปใช้หรือไม่อย่างไร

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม และช่วยกันทำกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 1 ในหัวข้อ “รู้จักเทศกาลเลชัน” เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเทศกาลเลชันรูปแบบต่างๆ และเตรียมข้อมูลให้ตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนในชั่วโมงถัดไป

ชั่วโมงที่ 3

1) ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอจากกิจกรรมที่ 1 และเปิดโอกาสให้เพื่อนในชั้นเรียนและครูร่วมอภิปราย สอบถามและแสดงความคิดเห็นเมื่อนำเสนอจบกำหนดเวลากลุ่มละไม่เกิน 10 นาที จากนั้นครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอจบ เมื่อนำเสนอครบทุกกลุ่มแล้วจึงร่วมกันสรุปสิ่งที่ค้นและจำแนกประเภทของเทศกาลเลชันตามลักษณะของรูปที่นำเสนอ

2) ครูและผู้เรียนร่วมกันทบทวนสิ่งที่ค้นพบจากทำกิจกรรม และนำเข้าสู่กระบวนการนำความรู้ที่นำมาตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้วิธีการตรวจสอบที่แต่ละกลุ่มนัด ใช้วัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เรขาคณิตภายในห้องปฏิบัติการได้ โดยกำกับเรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลืองอย่างประหยัด รับผิดชอบอุปกรณ์ และการรักษาความสะอาดเมื่อใช้เสร็จ ใช้เวลา 30 นาที จากนั้นจึงนำผลการตรวจสอบมาเสนอร่วมอภิปรายและสรุปที่ละรูปแบบโดยครูกำกับชี้แนะช่องทางการสืบค้นพิสูจน์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้รายละเอียดที่ครบถ้วน จากนั้นจึงสรุปเป็นความรู้ใหม่ร่วมกัน

3) เมื่อทำการสรุปเป็นความรู้ใหม่ร่วมกันแล้วจึงมอบหมายให้ผู้เรียนนำความรู้เรื่องการแปลงที่ได้เรียนมาทั้งหมดมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์เป็นชิ้นงานให้มีความน่าสนใจ เคลื่อนไหวหรือใช้ประโยชน์ได้โดยคุณสมบัติของการแปลงยังคงอยู่

4) เมื่อทำการตรวจชิ้นงานแล้วครูและผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงการนำความรู้เรื่องการแปลงทางเรขาคณิตไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ จากความรู้ที่ผู้เรียนได้ค้นพบจากการทำกิจกรรม (ค้นพบ) และสรุปเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กำกับทิศทางในการค้นพบ และสรุปให้ได้ครอบคลุมสาระสำคัญ

สื่อการเรียนรู้

1. รูปที่เกี่ยวกับการสะท้อนในชีวิตประจำวัน
2. ใบกิจกรรมเรื่องการแปลง
3. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์
4. ชุดอุปกรณ์เรขาคณิต
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรม GSP และเชื่อมต่อ internet
6. กระดาษ
7. สีน้ำและกระดาษ
8. ใบตารางระนาบพิกัดฉาก
9. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ และหนังสือเกี่ยวกับเรขาคณิต การแปลงทางเรขาคณิต

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
2. ประเมินจากผลงานที่มอบหมายและชิ้นงาน
3. ประเมินจากผลการนำเสนอ

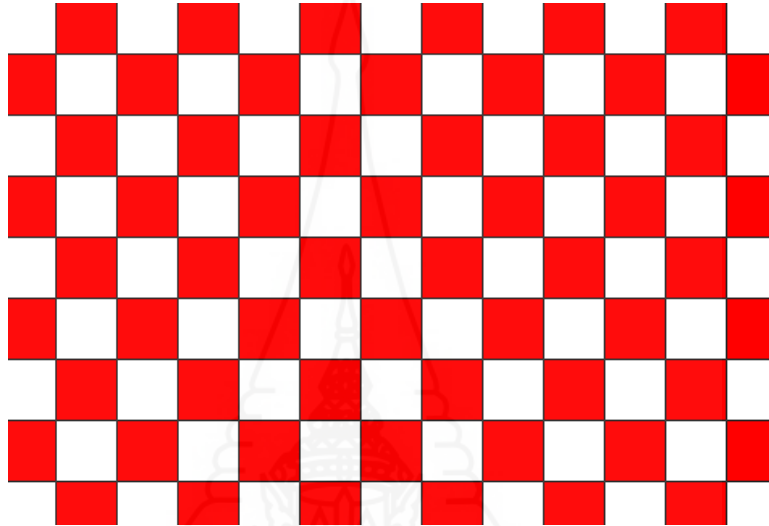
สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การนำการแปลงไปใช้

ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่องการนำการแปลงไปใช้

รู้จักเทสเซลชัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ ลักษณะและวิธีการสร้างของเทสเซลชัน
ต่อไปนี้อยู่โดยละเอียดพร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ลักษณะทั่วไปของรูป

.....

.....

.....

.....

รูปที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

.....

คุณสมบัติการแปลงที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

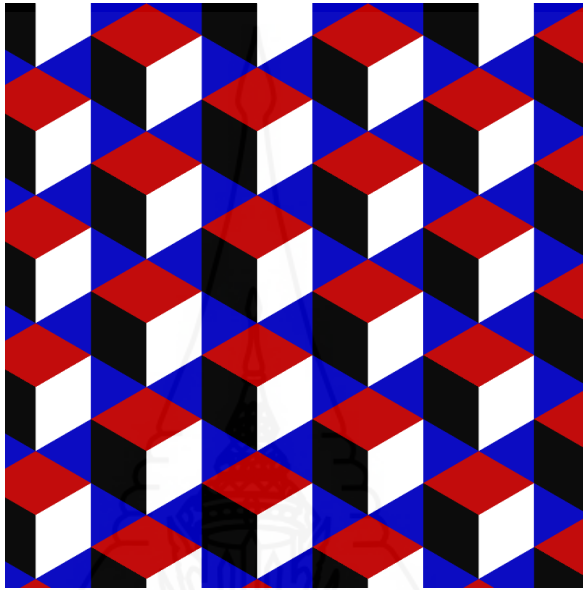
.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่องการนำการแปลงไปใช้

รู้จักเทสเซลชัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ ลักษณะและวิธีการสร้างของเทสเซลชัน
ต่อไปนี้อยู่โดยละเอียดพร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ลักษณะทั่วไปของรูป

.....

.....

.....

.....

รูปที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

.....

.....

คุณสมบัติการแปลงที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 1.3 เรื่องการนำการแปลงไปใช้

รู้จักเทสเซลชัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ ลักษณะและวิธีการสร้างของเทสเซลชัน
ต่อไปนี้อยู่โดยละเอียดพร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ลักษณะทั่วไปของรูป

.....

.....

.....

รูปที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

.....

คุณสมบัติการแปลงที่ใช้ในการสร้าง

.....

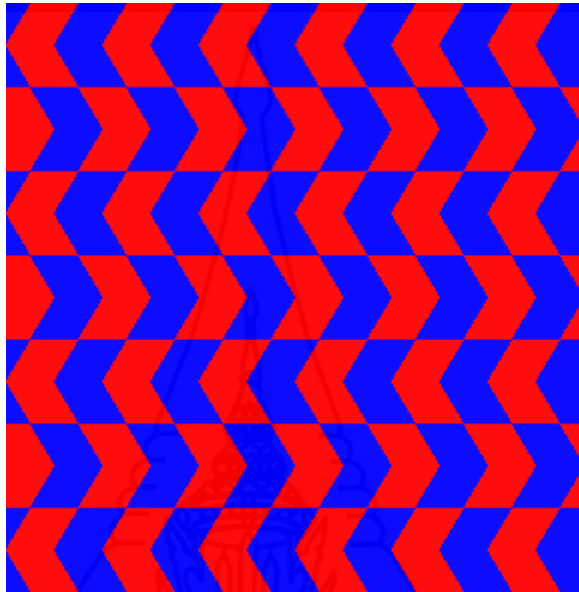
.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 1.4 เรื่องการนำการแปลงไปใช้

รู้จักทดสอบเชลล์

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ ลักษณะและวิธีการสร้างของทดสอบเชลล์
ต่อไปนี้อยู่โดยละเอียดพร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ลักษณะทั่วไปของรูป

.....

.....

.....

.....

รูปที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

.....

.....

คุณสมบัติการแปลงที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 1.5 เรื่องการนำการแปลงไปใช้

รู้จักเทศกาลเชลเช้น

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ ลักษณะและวิธีการสร้างของเทศกาลเชลเช้น
ต่อไปนี้อยู่โดยละเอียดพร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ลักษณะทั่วไปของรูป

.....

.....

.....

.....

รูปที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

.....

.....

คุณสมบัติการแปลงที่ใช้ในการสร้าง

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การแปลง

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การแปลงในชีวิตประจำวัน
2. ความหมายของการแปลง
3. ความหมายของการแปลงทางเรขาคณิตและขอบเขตการศึกษา
4. สรุปความหมายของการแปลงทางเรขาคณิต

สาระการเรียนรู้

1. การเปลี่ยนแปลงของวัตถุแบบต่างๆ ในชีวิตประจำวันเรามีลักษณะของการแปลง
2. การแปลงคือ การดำเนินการซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง ตำแหน่ง รูปร่าง ขนาดของวัตถุ การเคลื่อนที่แบบคงรูป ที่มีความสัมพันธ์กับรูปต้นแบบแบบเท่ากันทุกประการทั้งรูปร่างลักษณะ และยังรักษาภาวะร่วมเส้นตรง คือระยะห่างระหว่างจุดกับรูปถือเป็นการแปลงรูปแบบหนึ่ง และเป็นหัวข้อที่จะศึกษา
3. การแปลงทางเรขาคณิต คือ การดำเนินการซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง ตำแหน่ง รูปร่าง ขนาดของวัตถุของรูปเรขาคณิต ในที่นี้ จะกล่าวถึงการแปลงที่เป็นการเคลื่อนที่คงรูป สัมพันธ์กับการเท่ากันทุกประการ การแปลงแบบนี้รูปที่เกิดขึ้นจะยังคงรักษาภาวะร่วมเส้นตรง คือ ระยะห่างระหว่างจุด ตลอดจนมีรูปร่างและลักษณะและขนาดเท่าเดิมกับรูปต้นแบบ ซึ่งได้แก่ การสะท้อน การหมุน และการเลื่อน

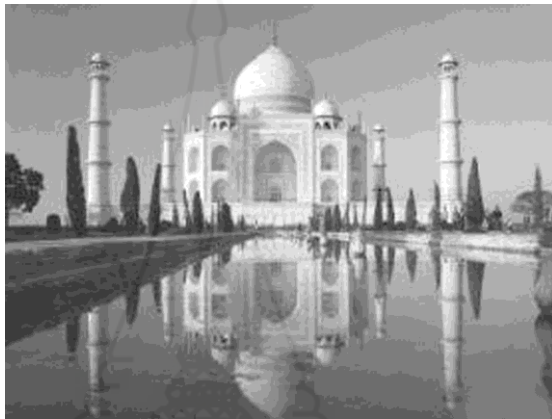
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถอธิบายความหมายพร้อมยกตัวอย่างของการแปลงทางเรขาคณิตได้
2. ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบคอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. การทำงานเป็นกลุ่ม การให้เหตุผล การสื่อสาร และการสื่อความหมาย
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1) ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการติดภาพทัชมาฮาลบนกระดานดำ (อาจเป็นภาพอื่นที่เกี่ยวข้องกับการแปลง ซึ่งครูสามารถหามาได้ และที่สำคัญควรเป็นภาพสี ขนาดใหญ่พอให้นักเรียนทั้งห้องเห็นได้ชัดเจนเพื่อดึงดูดความสนใจนักเรียน)

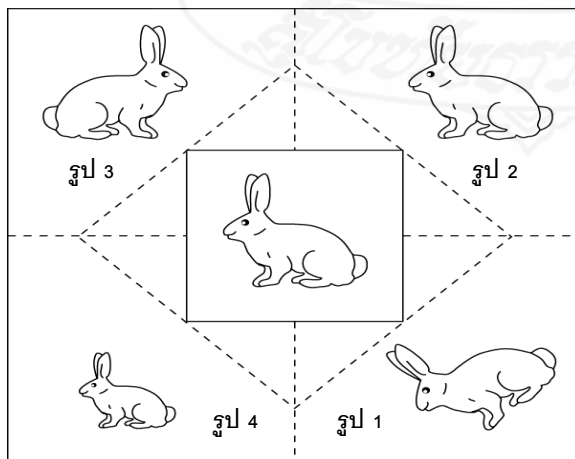

2) ครูถามนักเรียนว่า "ทราบไหมว่าภาพนี้เป็นภาพอะไร สถานที่ในภาพนี้ตั้งอยู่ที่ประเทศใด สถานที่ที่มีความสำคัญอย่างไร นักเรียนคนใดใฝ่ฝันอยากไปเที่ยวที่นี่บ้าง"

3) ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายรูปภาพบนกระดานว่าเกี่ยวข้องกับวิชาคณิตศาสตร์ อย่างไรบ้าง จนกระทั่งได้ข้อสรุปว่าเกี่ยวกับคณิตศาสตร์เรื่องการแปลง

ชั่วโมงที่ 2

1) ครูคิดแผ่นภาพบนกระดานดังรูปด้านล่าง (รูปนี้เป็นเพียงตัวอย่าง ครูอาจหารูปที่ใหญ่ และน่าสนใจกว่านี้เพื่อให้นักเรียนทั้งห้องมองเห็นได้ชัด)

ข้อสังเกต

1) รูปที่ครูติดบนกระดานจะมีรูปอยู่ 5 รูปเล็กให้ครูเตรียมรูปมาเป็นแบบใช้กระดาษขึ้นปิดรูปทั้ง 4 รูปไว้ โดยรูปกลางไม่ต้องปิด (ไม่ควรปิดกระดาษแน่นสนิทจนเกินไป เพราะจะต้องเปิดรูปให้นักเรียนดูด้วย)

2) รูปกลางซึ่งเป็นรูปต้นแบบจะใช้รูปขนาดเท่ากันและเหมือนกันกับรูป 1-3 ส่วน รูป 4 จะเป็นรูปเหมือนกันแต่มีขนาดเล็กกว่า ซึ่งรูป 1 จะวางเอียง 45 องศา รูป 2 วางขนานกับรูป ต้นแบบ รูป 3 วางหันหน้าเข้าหารูปต้นแบบ และรูป 4 วางเหมือนรูปต้นแบบ

2) ครูค่อยๆ เปิดกระดาษครึ่งละ 1 รูป โดยครั้งแรกครูเปิดรูป 1 แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบรูป 1 กับรูปต้นแบบว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร จากนั้นครูปิดรูป 1

3) ครูดำเนินการสอนโดยใช้วิธีการเดียวกับข้อ 5) แต่เปลี่ยนเป็นเปิดรูป 2 รูป 3 และรูป 4 ตามลำดับ เพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบรูปต้นแบบกับรูปที่ครูเปิดให้ดู จนได้ข้อสรุปว่า รูป 1 เกิดจากการหมุนรูปต้นแบบ รูป 2 เลื่อนขนานกับรูปต้นแบบ รูป 3 เป็นการสะท้อนจากรูปต้นแบบ และรูป 4 เป็นการย่อส่วนจากรูปต้นแบบ ดังรูป

4) ครูถามนักเรียนว่า รูปใดบ้างที่ถือว่าเป็นการแปลง ให้นักเรียนร่วมกันสรุปจนได้ว่ารูป 1 รูป 2 รูป 3 และรูป 4 เป็นรูปที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งและ/หรือรูปร่างรูปทรงและ/หรือขนาดของรูปต้นแบบ ซึ่งเรียกการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวนี้ว่า การแปลง

ชั่วโมงที่ 3

1) ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมคู่ โดยให้นักเรียนจับคู่กันตามความพอใจ แล้วให้นักเรียนอาสาสมัครช่วยแจกใบกิจกรรม เมื่อนักเรียนได้ใบกิจกรรมครบทุกคนแล้ว ครูจับเวลาให้นักเรียนเริ่มแข่งกันทำใบกิจกรรม นักเรียนคู่ใดทำเสร็จก่อนและทำถูกต้องหมดจะเป็นผู้ชนะ ซึ่งครูจะเป็นผู้ตรวจผลงานด้วยตนเอง แล้วให้นักเรียนคู่ที่ชนะออกมาเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้เพื่อนฟัง

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายและลักษณะของการแปลงเพื่อทบทวนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

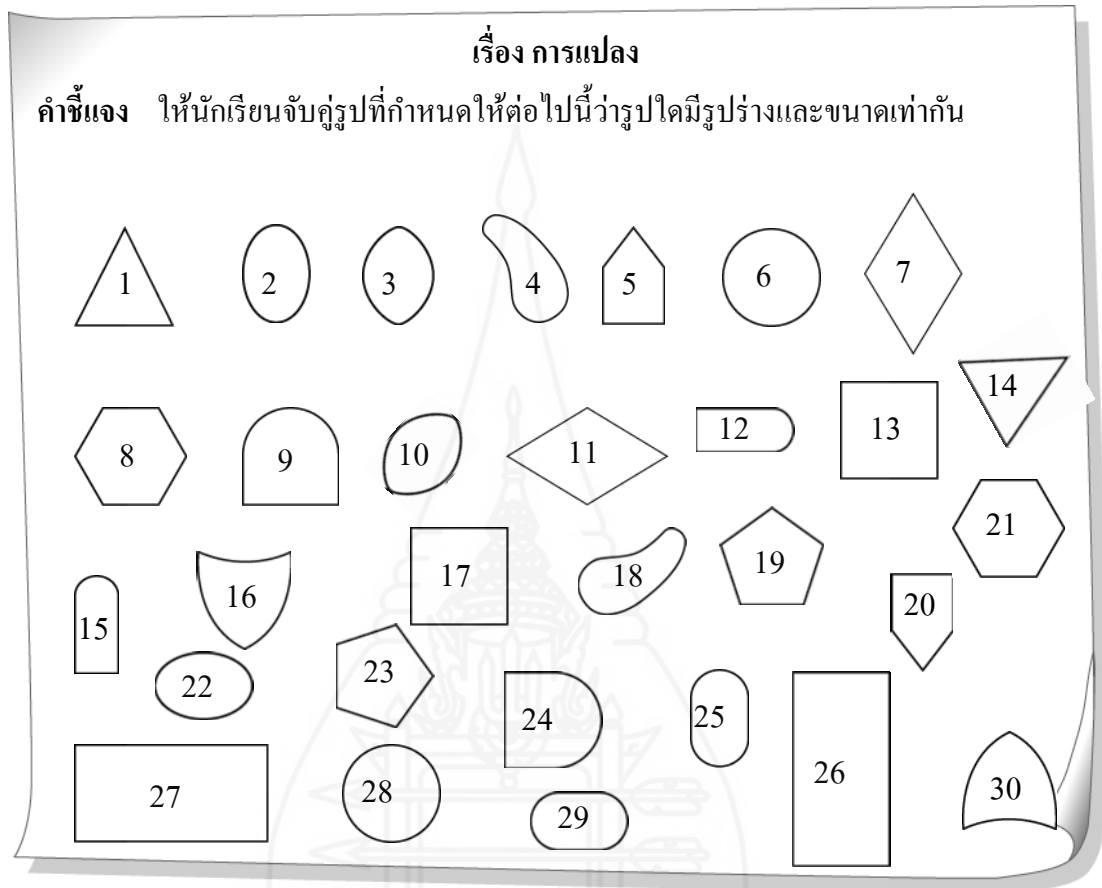
สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1
- 2) รูปภาพสถานที่ดังตัวอย่าง
- 3) รูปต้นแบบ รูป 1, 2, 3 และ 4
- 4) ใบกิจกรรม เรื่อง การแปลง

การวัดผลและประเมินผล

- 1) สังเกตจากพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
- 2) ประเมินจากแบบฝึกหัด
- 3) ประเมินจากใบงาน

ใบกิจกรรม

เฉลย

ใบกิจกรรม

รูป 1	คู่กับรูป 14	รูป 9	คู่กับรูป 24
รูป 2	คู่กับรูป 22	รูป 12	คู่กับรูป 15
รูป 3	คู่กับรูป 10	รูป 13	คู่กับรูป 17
รูป 4	คู่กับรูป 18	รูป 16	คู่กับรูป 30
รูป 5	คู่กับรูป 20	รูป 19	คู่กับรูป 23 รูป 6 คู่กับรูป 28
รูป 25	คู่กับรูป 29	รูป 7	คู่กับรูป 11
รูป 26	คู่กับรูป 27	รูป 8	คู่กับรูป 21

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การสะท้อน

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. ความหมายของการสะท้อน
2. การสะท้อนในชีวิตประจำวัน
3. การสะท้อนบนระนาบพิกัดฉาก
4. การนำคุณสมบัติการสะท้อนไปประยุกต์ใช้

สาระการเรียนรู้

1. การสะท้อน คือ การแปลงที่มีการจับคู่แต่ละจุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดบนรูปที่เกิดจากการสะท้อนโดยจุดแต่ละจุดแต่ละคู่ที่สมนัยกันจะมีระยะห่างจากเส้นของการสะท้อนเป็นระยะทางเท่ากัน
2. การสะท้อนของรูปเรขาคณิตในระนาบต้องมีเส้นของการสะท้อน และรูปที่เกิดจากการสะท้อนเปรียบเสมือนการพลิกรูปต้นแบบเส้นของการสะท้อนไป
3. รูปที่ได้จากการสะท้อนมีลักษณะคงเดิมกับรูปต้นแบบ
4. จุดแต่ละจุดบนรูปที่ได้จากการสะท้อนกับจุดบนรูปต้นแบบที่สมนัยกันจะห่างจากเส้นของการสะท้อนเท่ากัน นั่นคือ เส้นของการสะท้อนแบ่งครึ่งและตั้งฉากกับส่วนของเส้นตรงที่เชื่อมระหว่างจุดแต่ละจุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดบนรูปที่เกิดจากการสะท้อนที่สมนัยกัน
5. เมื่อดำเนินการสะท้อนจุดบนเส้นของการสะท้อนจะไม่เปลี่ยนแปลงตำแหน่งจุดเหล่านั้นจึงเป็นจุดคงที่
6. ในชีวิตประจำวันมีการใช้คุณสมบัติการสะท้อนไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางหลากหลายอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ได้จากการสะท้อนได้
2. สามารถนำสมบัติเกี่ยวกับการสะท้อนไปใช้ได้
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการสะท้อนบนระนาบพิกัดฉากได้
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบตรวจสอบความเข้าใจที่ 8.1 ข้อ 1-5 เรื่องการเลื่อนขนาน แล้วสรุปเรื่องนี้พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง
- 2) ครูตีครูรูปภาพบนกระดานคำดังตัวอย่าง

3) ครูให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วอภิปรายจนได้ข้อสรุปว่า เงาที่สะท้อนบนผิวน้ำนั้นเกิดจากรูปบอลูนที่เป็นรูปต้นแบบโดยมีผิวน้ำเป็นเสมือนกระจกและแนวที่ผิวน้ำพบกับแนวของบอลูนเป็นเสมือนเส้นสมมาตร หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เส้นของการสะท้อน (line of reflection)

4) ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 3-4 คน ออกมาหาระยะทางจากยอดบอลูนของรูปต้นแบบกับระยะทางจากยอดบอลูนของเงาสะท้อน โดยให้นักเรียนเล็งก้วระยะทางของยอดใดก็ได้ตามความพอใจ แล้วรายงานผลที่ได้ให้เพื่อนในห้องได้รับทราบ ถ้ามีนักเรียนบางคนสนใจวัดระยะทางตรงส่วนใดของภาพ ครูอาจเปิดโอกาสให้ออกมาทดลองได้ ซึ่งสรุปได้ว่าไม่ว่าจะวัดระยะทางจากส่วนใดของภาพ ระยะทางที่วัดได้จากรูปต้นแบบกับระยะทางที่วัดได้จากเงายังเส้นของการสะท้อน จะได้ระยะทางเท่ากันเสมอ

ชั่วโมงที่ 2

1) ครูตีครูภาพบนกระดานคำดังตัวอย่าง

2) ครูขึ้นกระดานภาพขนาดใหญ่ให้นักเรียนคนหนึ่ง แล้วให้นักเรียนคนนั้นวางกระดานตั้งฉากกับเส้นสมมาตร จากนั้นให้นักเรียนทั้งห้องสังเกตว่าเห็นอะไรบ้าง ลองเปรียบเทียบรูปจริงกับรูปที่เห็นในกระจกว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร (ถ้านักเรียนทั้งห้องมองไม่เห็นหรือมองเห็นไม่ชัด ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มละ 5 คน แล้วผลัดกันออกมาสังเกตผลที่เกิดขึ้นที่ละกลุ่มจนครบทุกกลุ่ม)

3) ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการสังเกตแล้วช่วยกันสรุปว่านักเรียนจะนำความรู้เรื่องการสมมาตรของรูปทรงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง (ประโยชน์เรื่องการสมมาตรของรูปทรงคือ นำไปใช้สร้างอาคาร สิ่งก่อสร้าง ขั้วของเครื่องใช้ต่างๆ ที่สำคัญนักเรียนจะต้องหาเส้นสมมาตรและสร้างเส้นสมมาตรขึ้นมาให้ได้ก่อน แล้วจึงสามารถใช้ประโยชน์จากการสะท้อนของรูปภาพหรือสิ่งประดิษฐ์ได้)

4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของเส้นสมมาตรหรือเส้นของการสะท้อนจนแน่ใจว่านักเรียนทุกคนเข้าใจแล้ว จากนั้นให้นักเรียนทำแบบตรวจสอบความเข้าใจที่ 8.2 ข้อ 1 และ 2 ในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1

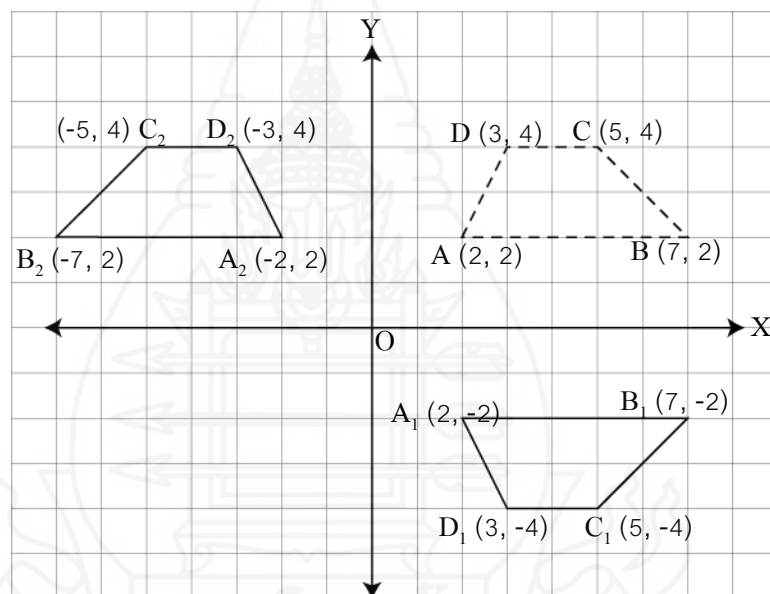
5) ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบตรวจสอบความเข้าใจที่ 8.2

ชั่วโมงที่ 3

1) ครูติดแผ่นตารางแม่เหล็กบนกระดานคำ ซึ่งบนตารางมีรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ABCD เป็นรูปต้นแบบ (ดังรูปด้านล่าง) ครูถามนักเรียนว่า "ถ้าให้แกน X เป็นเส้นของการสะท้อน

นักเรียนคนใดจะออกมาช่วยสร้างรูปที่เกิดจากการสะท้อนรูปต้นแบบได้บ้าง" ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาลองสร้างรูป แต่ถ้านักเรียนอาสาสมัครคนนั้นทำไม่ได้ ครูแนะนำให้สังเกตจุด A, B, C และ D ว่ามีค่าลำดับเป็นอะไร ห่างจากแกน X เท่าไร รูปที่ได้ใหม่ควรเป็นเช่นใด ซึ่งครูจะคอยแนะนำทีละขั้นตอน จนนักเรียนสามารถช่วยกันสร้างได้

2) ครูให้นักเรียนอาสาสมัครช่วยแจกใบกิจกรรม ซึ่งข้อแรกจะเป็นการสร้างรูปที่เหลี่ยมคางหมูดังตัวอย่างที่แสดงไว้บนกระดานดำ ครูให้นักเรียนทุกคนสร้างรูปที่เกิดจากการสะท้อนโดยมีแกน X เป็นเส้นของการสะท้อน ครูเดินดูขณะที่นักเรียนกำลังสร้างรูปเพื่อคอยให้คำแนะนำ เมื่อครูแน่ใจว่านักเรียนทุกคนสามารถทำได้แล้ว ครูให้นักเรียนต่างคนต่างสร้างรูปที่เกิดจากการสะท้อนโดยมีแกน Y เป็นเส้นของการสะท้อน นักเรียนคนใดสร้างรูปเสร็จก่อน ให้ออกมาแสดงวิธีสร้างให้เพื่อนดู และบอกค่าลำดับของจุดแต่ละจุดให้เพื่อนทราบด้วย ดังรูป

3) ครูให้นักเรียนสังเกตค่าลำดับของรูปที่เกิดขึ้นใหม่ ทั้งที่เกิดจากแกน X และแกน Y เป็นเส้นของการสะท้อนว่ามีความสัมพันธ์อย่างไรกับจุดค่าลำดับของรูปต้นแบบ จนนักเรียนเห็นความแตกต่าง ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมในข้ออื่นๆ ต่อจนครบทุกข้อ

4) ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเฉลยทีละรูปจนครบ ถ้ามีนักเรียนสงสัย ครูอธิบายเพิ่มเติมจนนักเรียนเข้าใจ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามการทำกิจกรรมเรื่องการสะท้อน จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการสะท้อนครั้งนี้ การสะท้อน คือ การแปลงที่มีการจับคู่แต่ละจุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดบนรูปที่เกิดจากการสะท้อน โดยจุดแต่ละคู่ที่สมนัยกันจะมีระยะห่างจากเส้นของการสะท้อนเป็นระยะทางเท่ากัน

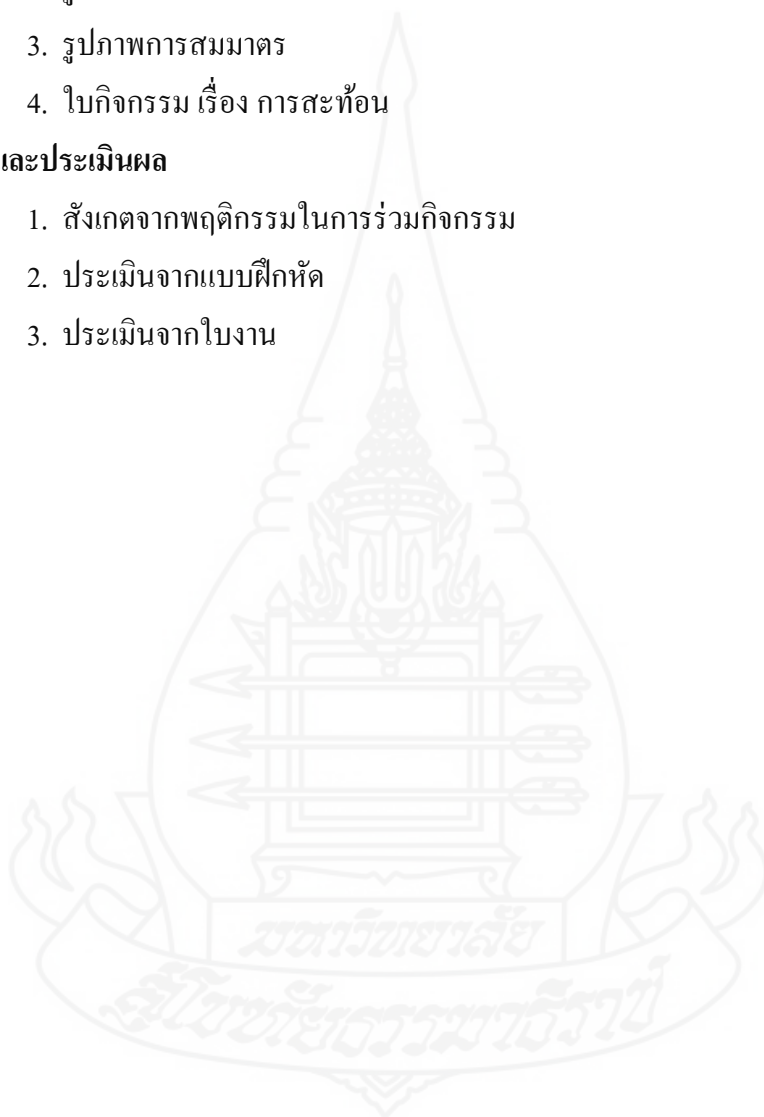
5) ครูให้นักเรียนทำแบบตรวจสอบความเข้าใจที่ 8.2 ข้อ 3-6 ในหนังสือเรียน
สาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1 เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1
2. รูปภาพการสะท้อน
3. รูปภาพการสมมาตร
4. ใบกิจกรรม เรื่อง การสะท้อน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากแบบฝึกหัด
3. ประเมินจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเลื่อนขนาน

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. ความหมายของการเลื่อนขนาน
2. การเลื่อนขนานในชีวิตประจำวัน
3. การเลื่อนขนานบนระนาบพิกัดฉาก
4. การนำคุณสมบัติการเลื่อนขนานไปประยุกต์ใช้

สาระการเรียนรู้

1. การเลื่อนขนาน คือ การแปลงที่มีการจับคู่แต่ละจุดของรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานกับรูปต้นแบบไปในทิศทางหนึ่งด้วยระยะทางที่กำหนดให้
2. การเลื่อนขนานของรูปเรขาคณิตในระนาบต้องกำหนดทิศทางและระยะทางที่ต้องการเลื่อนรูปต้นแบบนั้น
3. รูปที่ได้จากการเลื่อนขนานมีขนาดและรูปร่างคงเดิมเหมือนกับรูปต้นแบบ
4. จุดแต่ละจุดบนรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานจะห่างจากจุดที่สมนัยกับรูปต้นแบบเป็นระยะทางเท่ากัน และระยะห่างนั้นเท่ากับระยะทางที่กำหนดให้เลื่อนขนานรูปต้นแบบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานได้
2. สามารถนำสมบัติเกี่ยวกับการเลื่อนขนานไปใช้ได้
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการเลื่อนขนานบนระนาบพิกัดฉากได้
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

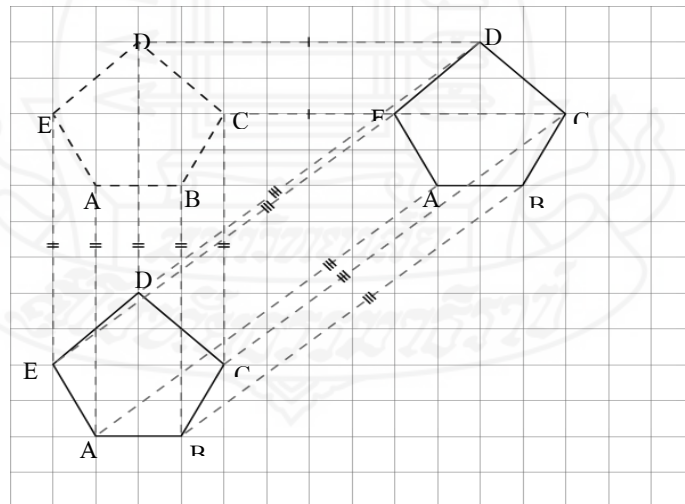
- 1) ครูให้นักเรียนร่วมกันทบทวนความหมายของการแปลง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนจะเรียนรู้บทเรียนใหม่เรื่องการเลื่อนขนาน
- 2) ครูติดแผ่นตารางแม่เหล็กบนกระดานดำ จากนั้นครูนำรูปห้าเหลี่ยม ABCDE มาติดไว้บนตารางแม่เหล็ก

3) ครูนำรูปห้าเหลี่ยมที่เท่ากันทุกประการอีกรูปหนึ่งมาทาบกับรูปห้าเหลี่ยม ABCDE เพื่อให้นักเรียนสังเกตว่าเป็นรูปห้าเหลี่ยมที่เท่ากันทุกประการ แล้วครูเรียกชื่อรูปห้าเหลี่ยม นั้นว่ารูปห้าเหลี่ยม ABCDE เช่นเดียวกัน ครูชี้แจงนักเรียนว่าครูจะเลื่อนรูปห้าเหลี่ยม ABCDE ให้นักเรียนทุกคนดู แต่เพื่อไม่ให้ นักเรียนสับสนครูจึงต้องติดรูปไว้ที่ตำแหน่งเริ่มต้นด้วย นักเรียนจะได้ทราบว่ารูปเลื่อนมาจากจุดเริ่มต้นจุดใด

4) ครูเลื่อนรูปห้าเหลี่ยม ABCDE ขนานกับแนวราบไปทางขวาเป็นระยะทาง 8 หน่วย แล้วติดรูปห้าเหลี่ยมไว้บนตำแหน่งใหม่ที่เลื่อนมา จากนั้นตั้งชื่อรูปห้าเหลี่ยมนี้ว่ารูปห้าเหลี่ยม $A_1B_1C_1D_1E_1$

5) ครูถามนักเรียนว่าจุด A ห่างจากจุด A_1 เป็นระยะทางเท่าไร ให้นักเรียนอาสาสมัคร 2 คนออกมาช่วยกันหาคำตอบโดยการนับช่องตารางให้เพื่อนดู ซึ่งคำตอบคือจุด A ห่างจากจุด A_1 เป็นระยะทาง 8 หน่วย อาจกล่าวได้ว่าจุด A เป็นจุดที่สมนัยกับจุด A_1 จากนั้นครูให้นักเรียนวัดระยะห่างของจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่ของรูปห้าเหลี่ยมที่เหลือ ดังนี้

ระยะห่างระหว่างจุด B กับ B_1	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด C กับ C_1	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด D กับ D_1	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด E กับ E_1	เท่ากับ	หน่วย

(คำตอบคือจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่ของรูปห้าเหลี่ยมห่างกันเท่ากับ 8 หน่วยทุกคู่ ดูรูปประกอบ)

6) ครูให้นักเรียนอาสาสมัครอีกคู่ออกมาเลื่อนรูปห้าเหลี่ยม ABCDE ขนานกับ แนวตั้งลงไปด้านล่างเป็นระยะทาง 7 หน่วย แล้วติดรูปห้าเหลี่ยมไว้บนตำแหน่งใหม่ที่เลื่อนมา จากนั้นตั้งชื่อรูปห้าเหลี่ยมนี้ว่ารูปห้าเหลี่ยม $A_2B_2C_2D_2E_2$

7) ครูลากเส้นเชื่อมโยงจุดที่สมนัยกันของรูปที่ได้จากการดำเนินการในข้อ 6 (ดังรูป) แล้วให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาวัดระยะห่างของจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่ของรูปห้าเหลี่ยม ดังนี้

ระยะห่างระหว่างจุด A กับ A_2	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด B กับ B_2	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด C กับ C_2	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด D กับ D_2	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด E กับ E_2	เท่ากับ	หน่วย

(คำตอบคือจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่ของรูปห้าเหลี่ยมห่างกันเท่ากับ 7 หน่วยทุกคู่ ดูรูปประกอบ)

8) ครูให้นักเรียนอาสาสมัครอธิบายวิธีการหาระยะห่างของจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่ของรูปห้าเหลี่ยมให้เพื่อนในห้องทราบ จากนั้นครูเปิดโอกาส ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและอธิบายจนนักเรียนเข้าใจ

9) ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายวิธีการหาระยะห่างของจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่ของรูปห้าเหลี่ยม $A_1B_1C_1D_1E_1$ กับรูปห้าเหลี่ยม $A_2B_2C_2D_2E_2$ ถ้านักเรียนไม่ทราบวิธีการหา ครูลากเส้นเชื่อมโยงจุดที่สมนัยกันของรูปห้าเหลี่ยม $A_1B_1C_1D_1E_1$ กับรูปห้าเหลี่ยม $A_2B_2C_2D_2E_2$ ให้นักเรียนดูบนตารางบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนอาสาสมัครนำไปบรรทัดออกมาวัดระยะห่างระหว่างจุดเป็นคู่ๆ ให้เพื่อนทั้งห้องดู ซึ่งมีทั้งหมด 5 คู่ ดังนี้

ระยะห่างระหว่างจุด A_1 กับ A_2	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด B_1 กับ B_2	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด C_1 กับ C_2	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด D_1 กับ D_2	เท่ากับ	หน่วย
ระยะห่างระหว่างจุด E_1 กับ E_2	เท่ากับ	หน่วย

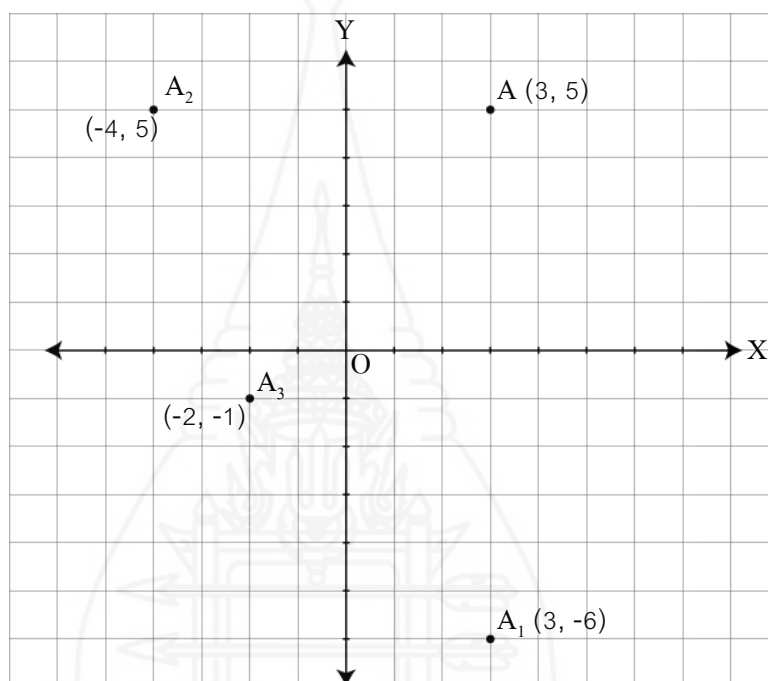
10) ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการวัดระยะห่างของจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่ของรูปห้าเหลี่ยม $A_1B_1C_1D_1E_1$ กับรูปห้าเหลี่ยม $A_2B_2C_2D_2E_2$ ซึ่งจะได้ว่าเป็นการเลื่อนขนานในแนวทแยง

11) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการเลื่อนขนาน ดังนี้

การเลื่อนขนาน คือ การเลื่อนจุดทุกจุดบนรูปต้นแบบไปในทิศทางเดียวกัน และระยะทางที่เท่ากัน โดยที่รูปร่างและขนาดยังคงเท่าเดิม เปลี่ยนแปลงเฉพาะตำแหน่งของรูปต้นแบบเท่านั้น

ชั่วโมงที่ 2

1) ครูคิดแผนตารางแม่เหล็กที่แสดงแกน X แกน Y ทั้งสี่จุดภาคบนกระดานดำ ดังรูป

ครูให้นักเรียนสังเกตจุด A (3, 5) และจุด A₁ (3, -6) บนกระดานดำ แล้วถามนักเรียนว่าจุด A₁ เกิดจากการเลื่อนขนานของจุด A กับแนวแกน X หรือแกน Y ถ้านักเรียนยังตอบไม่ได้ ครูแสดงการเลื่อนจุด A ขนานกับแนวแกน Y ลงตามแนวตั้งมายังจุด A₁ ให้นักเรียน ดู แล้วให้นักเรียนพยายามช่วยกันตอบ

2) ครูให้นักเรียนสังเกตจุด A₂ (-4, 5) แล้วถามนักเรียนว่าจุด A₂ เกิดจากการเลื่อนขนานของจุด A กับแนวแกน X หรือแกน Y

3) ครูให้นักเรียนสังเกตจุด A₃ (-2, -1) แล้วถามนักเรียนว่าจุด A₃ เกิดจากการเลื่อนขนานของจุด A กับแนวแกนใด ถ้านักเรียนยังตอบไม่ได้ ครูเลื่อนจุด A₃ ให้นักเรียนดูทั้ง 2 วิธี คือ เลื่อนขนานตามแนวแกน X ก่อน แล้วจึงเลื่อนขนานตามแนวแกน Y หรืออาจจะเลื่อนขนานตามแนวแกน Y ก่อน แล้วจึงเลื่อนขนานตามแนวแกน X ดังนี้

วิธีที่ 1 เลื่อนขนานกับแกน X ไปทางซ้ายเป็นระยะทาง 5 หน่วย

แล้วเลื่อนขนานกับแกน Y ลงด้านล่างเป็นระยะทาง 6 หน่วย

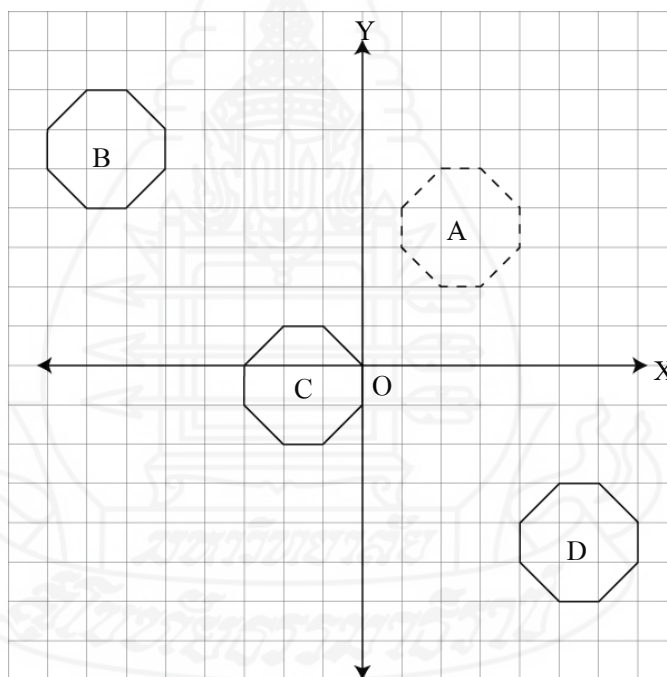
หรือ **วิธีที่ 2** เลื่อนขนานกับแกน Y ลงด้านล่างเป็นระยะทาง 6 หน่วย

แล้วเลื่อนขนานกับแกน X ไปทางซ้ายเป็นระยะทาง 5 หน่วย

จะได้จุด $A_3(-2, -1)$ ที่เกิดจากการเลื่อนจุด $A(3, 5)$ ตามต้องการ ดังนั้น

พิกัดของจุด A_3 คือ $(3-5, 5-6) = (-2, -1)$

4) กรุณาเสนอรูปแปดเหลี่ยม 4 รูป (ดังแสดงด้านล่าง) โดยมีรูปแปดเหลี่ยม A เป็นรูปต้นแบบ และมีรูปแปดเหลี่ยม B, C และ D ซึ่งเกิดจากการเลื่อนขนานของรูปแปดเหลี่ยม A ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาแสดงวิธีการเลื่อนขนานทีละคน คนละ 1 รูป โดยมีเพื่อนทั้งห้องช่วยกันวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปดเหลี่ยมต้นแบบ A กับรูปแปดเหลี่ยมที่ได้จากการเลื่อนขนานรูปแปดเหลี่ยม B รูปแปดเหลี่ยม C และรูปแปดเหลี่ยม D

ในการเลื่อนขนานรูปแปดเหลี่ยม A เพื่อให้ได้รูปแปดเหลี่ยม B รูปแปดเหลี่ยม C และรูปแปดเหลี่ยม D อาจทำได้หลายวิธี ซึ่งจะขอยกตัวอย่าง ดังนี้

รูป B

เลื่อนขนานกับแกน X ไปทางซ้ายเป็นระยะทาง 9 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน Y ขึ้นด้านบนเป็นระยะทาง 2 หน่วย

รูป C

เลื่อนขนานกับแกน X ไปทางซ้ายเป็นระยะทาง 4 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน Y ลงด้านล่างเป็นระยะทาง 4 หน่วย

รูป D

เลื่อนขนานกับแกน Y ลงด้านล่างเป็นระยะทาง 8 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน X ไปทางขวาเป็นระยะทาง 3 หน่วย

ชั่วโมงที่ 3

1) ครูให้นักเรียนอาสาสมัครช่วยแจกใบกิจกรรม แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันทำกิจกรรมให้เสร็จภายในเวลา 15 นาที เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูจับสลากกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มออกมาเฉลยใบกิจกรรมทีละกลุ่ม กลุ่มละ 1 รูป แล้วให้เพื่อนนักเรียนในห้องช่วยกันดูว่าเฉลยถูกหรือผิด ทำเช่นนี้จนครบทุกรูป

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการวิเคราะห์และการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบกับรูปที่ได้จากการเลื่อนขนาน

3) ครูให้นักเรียนทำแบบตรวจสอบความเข้าใจที่ 8.1 ข้อ 1-5 ในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1 เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1
2. แผ่นตารางแม่เหล็ก
3. รูปห้าเหลี่ยม 3 รูป, จุด, รูปแปดเหลี่ยม 4 รูป
4. ใบกิจกรรม เรื่อง การเลื่อนขนาน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากแบบฝึกหัด
3. ประเมินจากใบงาน

ใบกิจกรรม

เรื่อง การเลื่อนขนาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. จงอธิบายการเลื่อนขนานของรูปที่กำหนดให้ โดยมีรูป ก เป็นรูปต้นแบบ

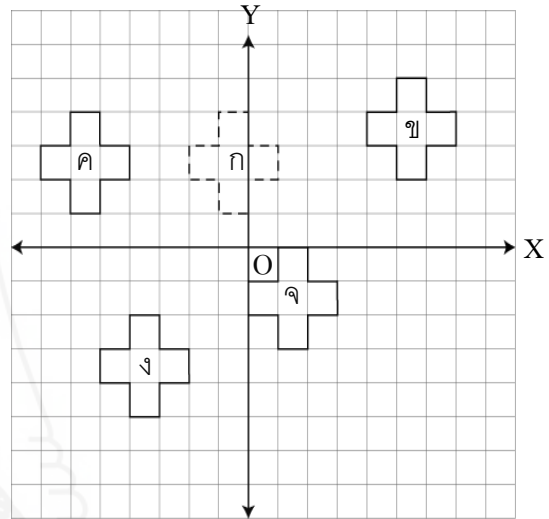
.....

.....

.....

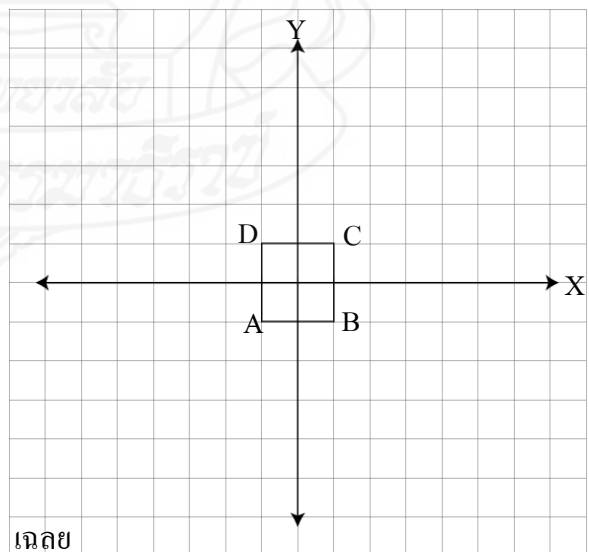
.....

.....

2. กำหนดรูปสี่เหลี่ยม ABCD เป็นรูปต้นแบบ จงสร้างรูปสี่เหลี่ยมจากการเลื่อนขนานของรูปสี่เหลี่ยม ABCD ตามเงื่อนไขในแต่ละข้อต่อไปนี้

- 1) รูปสี่เหลี่ยม $A_1B_1C_1D_1$ ขนานกับแกน X ไปทางขวา 3 หน่วย และขนานกับแกน Y ขึ้นด้านบน 2 หน่วย
- 2) รูปสี่เหลี่ยม $A_2B_2C_2D_2$ ขนานกับแกน Y ลงด้านล่าง 6 หน่วย และขนานกับแกน X ไปทางซ้าย 3 หน่วย
- 3) รูปสี่เหลี่ยม $A_3B_3C_3D_3$ ขนานกับแกน X ไปทางซ้าย 5 หน่วย
- 4) รูปสี่เหลี่ยม $A_4B_4C_4D_4$ ขนานกับแกน Y ขึ้นด้านบน 4 หน่วย

ใบกิจกรรม

1.

รูป ข

วิธีที่ 1 เลื่อนขนานกับแกน X ไปทางขวาเป็นระยะทาง 6 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน Y ขึ้นด้านบนเป็นระยะทาง 1 หน่วย

หรือ **วิธีที่ 2** เลื่อนขนานกับแกน Y ขึ้นด้านบนเป็นระยะทาง 1 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน X ไปทางขวาเป็นระยะทาง 6 หน่วย

รูป ค

เลื่อนขนานกับแกน X ไปทางซ้ายเป็นระยะทาง 5 หน่วย

รูป ง

วิธีที่ 1 เลื่อนขนานกับแกน X ไปทางซ้ายเป็นระยะทาง 3 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน Y ลงด้านล่างเป็นระยะทาง 6 หน่วย

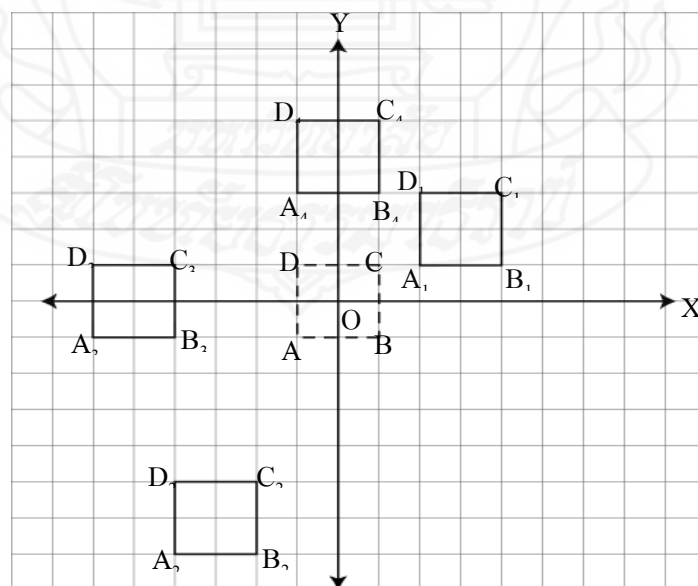
หรือ **วิธีที่ 2** เลื่อนขนานกับแกน Y ลงด้านล่างเป็นระยะทาง 6 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน X ไปทางซ้ายเป็นระยะทาง 3 หน่วย

รูป จ

วิธีที่ 1 เลื่อนขนานกับแกน X ไปทางขวาเป็นระยะทาง 2 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน Y ลงด้านล่างเป็นระยะทาง 4 หน่วย

หรือ **วิธีที่ 2** เลื่อนขนานกับแกน Y ลงด้านล่างเป็นระยะทาง 4 หน่วย
แล้วเลื่อนขนานกับแกน X ไปทางขวาเป็นระยะทาง 2 หน่วย

2.

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การหมุน

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. ความหมายของการหมุน
2. การหมุนในชีวิตประจำวัน
3. การหมุนบนระนาบพิกัดฉาก
4. การนำคุณสมบัติการหมุนไปประยุกต์ใช้

สาระการเรียนรู้

1. การหมุน คือ การแปลงที่เกิดจากการจับคู่ระหว่างจุดแต่ละจุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดบนรูปที่เกิดจากการหมุนโดยจุดและจุดบนรูปต้นแบบเคลื่อนที่รอบจุดหมุนด้วยขนาดของมุมที่กำหนดให้และจุดแต่ละคู่ที่สมนัยกันจะมีระยะห่างจากจุดหมุนเป็นระยะเท่ากัน
2. การหมุนรูปเรขาคณิตในระนาบต้องมีจุดหมุน ทิศทางที่จะหมุนไป และขนาดของมุมที่ต้องการหมุนรูปต้นแบบนั้น โดยรูปที่เกิดการหมุนก็ลักษณะตรงเดิมกับรูปต้นแบบโดยที่จุดหมุนอาจอยู่บนรูปต้นแบบหรือนอกรูปต้นแบบก็ได้
3. จุดแต่ละจุดบนรูปต้นแบบเคลื่อนที่รอบจุดหมุนด้วยขนาดของมุมที่กำหนด
4. จุดที่ได้จากการหมุนจุดต้นแบบเป็นจุดที่สมนัยกับจุดต้นแบบนั้นและจุดที่สมนัยกันแต่ละคู่จะมีระยะระหว่างจุดต้นแบบถึงจุดหมุนเท่ากับระยะจากจุดที่สมนัยถึงจุดหมุน
5. เมื่อทำการหมุน จุดหมุนจะไม่เปลี่ยนตำแหน่ง จุดหมุนจึงเป็นจุดคงที่
6. เส้นตรงที่แบ่งครึ่งและตั้งฉากกับส่วนของเส้นตรงที่เชื่อมระหว่างจุดต้นแบบกับจุดที่สมนัยจะผ่านจุดหมุน
7. ในชีวิตประจำวันมีการใช้คุณสมบัติการหมุนไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางหลากหลายอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ได้จากการหมุนได้
2. สามารถนำสมบัติเกี่ยวกับการหมุนไปใช้ได้
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการหมุนบนระนาบพิกัดฉากได้

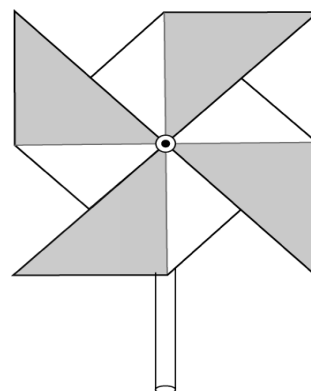
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับอุปกรณ์จากครู ดังนี้

- 1.1 กระดาษสีขนาด A4 3 แผ่น
- 1.2 หลอดกาแฟ 5-6 หลอด
- 1.3 เข็มหมุด
- 1.4 กาว
- 1.5 กรรไกร/มีดคัตเตอร์

▲ ตัวอย่างภาพกังหัน

2) ครูชี้แจงว่าจะให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันประดิษฐ์กังหันให้สวยและใช้งานได้ดี (หมุนดี) ให้เสร็จภายในเวลา 20 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันเลือกกังหันอันที่ ดีที่สุดส่งครูในนามผลงานกลุ่ม ก่อนครูจะจับเวลาให้นักเรียนเริ่มลงมือทำ ครูนำตัวอย่างกังหันที่ประดิษฐ์เสร็จแล้วมาแจกให้นักเรียนดูกลุ่มละ 1 อัน (ดูภาพตัวอย่าง) ให้นักเรียนลองสังเกตกังหันตัวอย่างของครู ลองหมุนกังหันตัวอย่างดู เมื่อเห็นว่านักเรียนทุกคนพร้อมแล้ว ครูจึงเริ่มจับเวลา

3) ขณะที่นักเรียนช่วยกันประดิษฐ์กังหัน ครูเดินดูนักเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน

4) เมื่อหมดเวลาครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผลงาน จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมา 1 คน เพื่อเป็นกรรมการตัดสินเลือกกังหันที่ดีที่สุด 3 อันดับ โดยครูเน้นให้นักเรียนมีความยุติธรรม และครูร่วมเป็นกรรมการตัดสินด้วย เมื่อทราบผู้ชนะแล้ว ครูให้เพื่อนๆ ประบมือให้ แล้วครูกล่าวชมเชยผู้ชนะและกล่าวให้กำลังใจผู้ไม่ชนะ

5) ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ชนะทั้ง 3 กลุ่มออกมาอธิบายวิธีการทำกังหันให้เพื่อนทั้งห้องฟัง เมื่อนักเรียนอธิบายวิธีการทำกังหันจบแล้ว ครูถามคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการทำกังหัน ว่าควรประดิษฐ์กังหันโดยให้ใบพัดหันไปทิศทางใดจึงจะทำให้กังหันหมุนได้ดี ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้ การที่กังหันจะหมุนได้ดี กังหันนั้นจะต้องมีจุดหมุน มีทิศทางที่จะหมุนไปในทิศทางเดียวกัน มีขนาดของมุมที่ใบพัดเท่ากัน

6) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปนิยามของการหมุน ดังนี้

การหมุน คือ การแปลงที่เกิดจากการจับคู่ระหว่างจุดแต่ละจุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดบนรูปที่เกิดจากการหมุน โดยจุดแต่ละจุดบนรูปต้นแบบเคลื่อนที่รอบจุดหมุนด้วยขนาดของมุมที่กำหนดให้ และจุดแต่ละคู่ที่สมนัยกันจะมีระยะห่างจากจุดหมุนเป็นระยะเท่ากัน

ชั่วโมงที่ 2

1) ครูติดแผ่นตารางแม่เหล็กบนกระดานดำ ซึ่งบนตารางมีรูปสามเหลี่ยม A ที่เป็นรูปต้นแบบติดอยู่ ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 1 คน นำเข็มหมุดมาปักกระดาษลอกลายไว้ที่จุด (0, 0) ซึ่งเป็นจุดหมุน แล้วลอกรูปสามเหลี่ยม A ลงกระดาษลอกลาย จากนั้นหมุนรูปที่ลอกจากรูปต้นแบบตามเข็มนาฬิกา 90 องศา แล้วให้นักเรียนสร้างรูปสามเหลี่ยมที่ได้จากการหมุนดังกล่าวบนตาราง

2) ครูให้นักเรียนอาสาสมัครอีก 1 คน ออกมาทำกิจกรรมเช่นเดียวกับนักเรียนคนแรก แต่หมุนในทิศทางตรงข้ามกับนักเรียนคนแรก แล้วสร้างรูปสามเหลี่ยมที่ได้จากการหมุนดังกล่าวบนตาราง ครูให้นักเรียนทั้งสองสังเกตรูปที่สร้างใหม่ทั้ง 2 รูป เพื่อเทียบกับรูปต้นแบบ แล้วร่วมกันอภิปราย

3) ครูสอนนักเรียนวัดมุมโดยใช้ไม้ครึ่งวงกลม (เครื่องมือวัดมุมที่ใช้กับกระดานดำ) หาขนาดมุมระหว่างรูปต้นแบบกับรูปที่เกิดจากการหมุน 2 รูป (แบบทวนเข็มนาฬิกาและแบบตามเข็มนาฬิกา)

4) ครูและนักเรียนทบทวนการสร้างรูปที่เกิดจากการหมุนและการหาขนาดของมุม

5) ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมในใบกิจกรรม โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน เพื่อช่วยกันทำกิจกรรม ขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรม ครูเดินดูนักเรียนเพื่อคอยให้คำแนะนำและอธิบายเพิ่มเติม เมื่อครูพบว่านักเรียนกลุ่มใดทำข้อใดได้ถูกต้อง ครูให้นักเรียนกลุ่มนั้นออกมาเฉลยวิธีทำบนกระดานให้เพื่อนดู

ชั่วโมงที่ 3

1) ครูให้นักเรียนทุกคนอยู่กลุ่มเดิม แล้วช่วยกันทำแบบตรวจสอบความเข้าใจที่ 4.3 ข้อ 1-7 ในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1

2) ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบตรวจสอบความเข้าใจที่ 4.3 จากนั้นครูเปิดโอกาส ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย แล้วอธิบายจนนักเรียนเข้าใจบทเรียนนี้ดี

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1
2. กระดาษสีขนาด A4
3. หลอดกาแฟ เข็มหมุด กาว กรรไกรหรือมีดคัตเตอร์
4. กระดาษลอกลาย
5. ใบกิจกรรม เรื่อง การหมุน
6. แผ่นตารางแม่เหล็ก

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากแบบฝึกหัด
3. ประเมินจากใบงาน

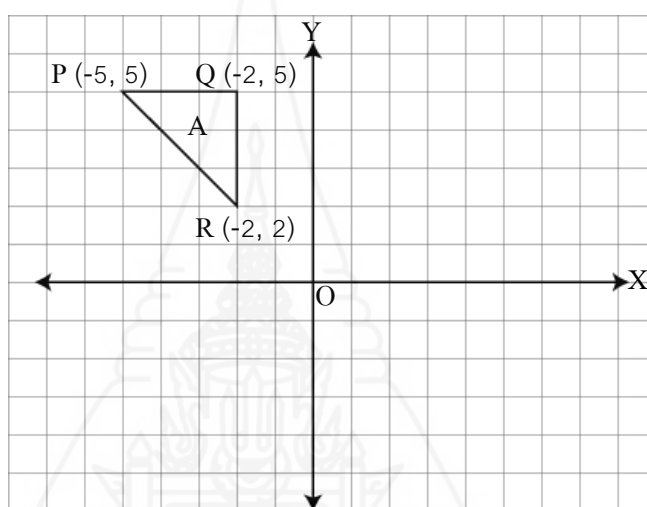

ใบกิจกรรม

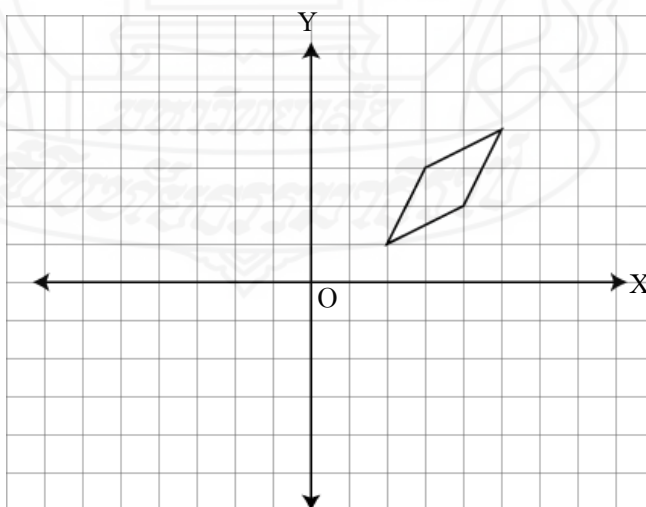
เรื่อง การหมุน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างรูปที่เกิดจากการหมุนรูปต้นแบบที่กำหนดให้ โดยมีจุด $(0, 0)$ เป็นจุดหมุน

- สร้างทำมุม 90 องศา และ 135 องศา กับรูปต้นแบบในทิศตามเข็มนาฬิกาและทวนเข็มนาฬิกาตามลำดับ

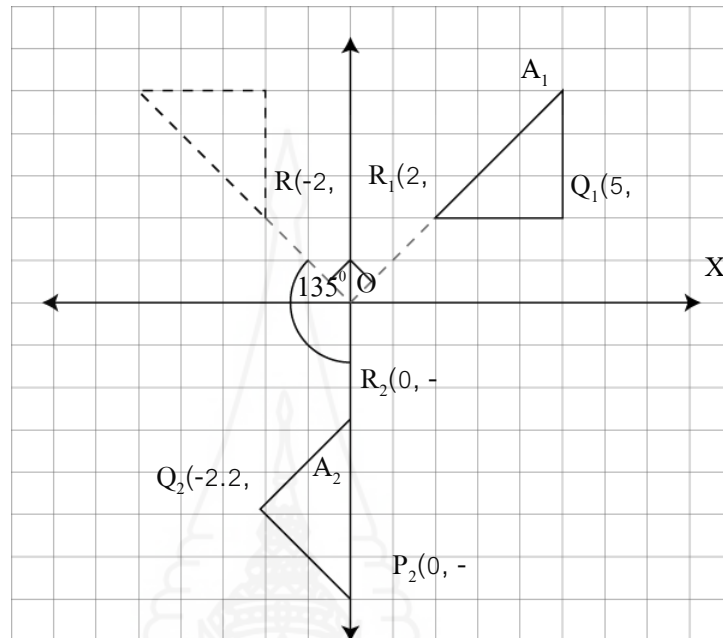

- สร้างทำมุม 90 องศา และ 180 องศา กับรูปต้นแบบในทิศตามเข็มนาฬิกาและทวนเข็มนาฬิกาตามลำดับ

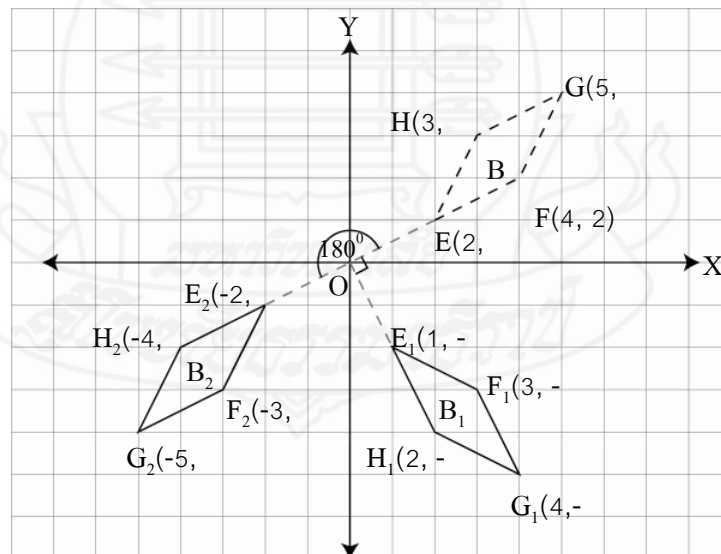

เลข
ใบกิจกรรม

1.

2.

แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การนำการแปลงไปใช้

เวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การนำสมบัติของการสะท้อน เลื่อนขนาน และการหมุนไปใช้
2. ความหมายของภาพเทสเซลเลชัน
3. รูปแบบของภาพเทสเซลเลชัน

สาระการเรียนรู้

1. เราสามารถนำความรู้เรื่องการสะท้อน เลื่อนขนาน และการการหมุนไปประยุกต์ใช้กับงานต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย

2. ภาพเทสเซลเลชัน เป็นการนำรูปต่างๆ จัดเรียงต่อกันบนระนาบโดยไม่ให้เกิดช่องว่างหรือการซ้อนทับกัน และทุกรูปที่นำมาจัดเรียงจะต่อกันได้สนิทพอดี

3. การสร้างภาพเทสเซลเลชันอาจทำได้หลากหลายรูปแบบ แต่ในบทเรียนจะเรียนรู้ 5 แบบ ดังนี้

3.1 ภาพเทสเซลเลชันของรูปเหลี่ยมด้านเท่ามุมเท่า (Regular Tessellations) เกิดจากการนำรูปเหลี่ยมด้านเท่ามุมเท่าแบบใดแบบหนึ่งเพียงแบบเดียวมาเรียงต่อกันไปเรื่อยๆ จนเต็มพื้นที่

3.2 ภาพเทสเซลเลชันของรูปเหลี่ยมมากกว่าหนึ่งแบบ

3.3 ภาพเทสเซลเลชันที่เกิดจากการหมุนของรูปเหลี่ยมด้านไม่เท่าเพียงแบบเดียว

3.4 ภาพเทสเซลเลชันของรูปสี่เหลี่ยมโดยการเลื่อนขนาน สร้างโดยนำรูปสี่เหลี่ยมด้านขนานขึ้นมารูปหนึ่งแล้วสร้างรูปที่เล็กกว่าด้วยรูปใดๆ ก็ได้ของด้านหนึ่งจะทำให้ได้รูปต้นแบบที่จะนำไปสร้างภาพเทสเซลเลชันได้รูปต่างๆ มากมาย

3.5 ภาพเทสเซลเลชันแบบ Escher Patterns

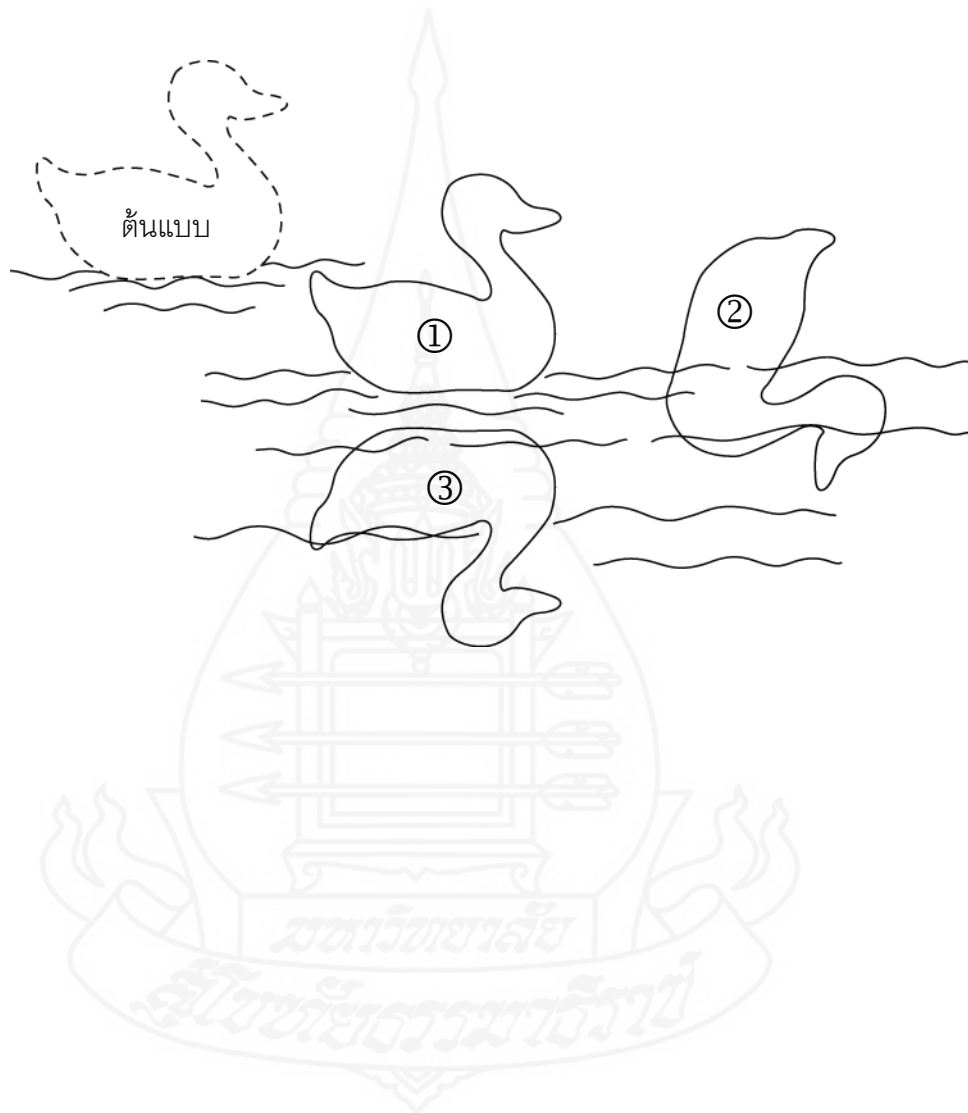
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของเทสเซลเลชันได้
2. นำสมบัติเกี่ยวกับการสะท้อน การเลื่อนขนาน และการหมุนไปใช้ในการสร้างสรรค์เทสเซลเลชันได้
3. มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการทำเทสเซลเลชัน
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1) ครูติดภาพบนกระดานคำดังนี้ (ภาพที่นำเสนอเป็นเพียงภาพตัวอย่าง ครูอาจหาภาพใหม่ที่มีขนาดใหญ่กว่านี้ เพื่อให้นักเรียนทั้งห้องสามารถเห็นได้ชัดเจน)

2) ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการถามนักเรียนว่า "ภาพที่นักเรียนเห็นบนกระดานดำเป็นภาพอะไร มีจำนวนเท่าไร"

3) ครูถามคำถามโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนยกมือตอบคำถามซึ่งมี ดังนี้

3.1 รูปที่ 1 เป็นรูปที่เกิดจากการแปลงรูปต้นแบบในลักษณะใด

3.2 รูปที่ 2 เป็นรูปที่เกิดจากการแปลงรูปต้นแบบในลักษณะใด

3.3 รูปที่ 3 เป็นรูปที่เกิดจากการแปลงรูปต้นแบบในลักษณะใด

4) ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาหน้าห้องทีละคน เพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุนให้เพื่อนๆ ในห้องฟัง

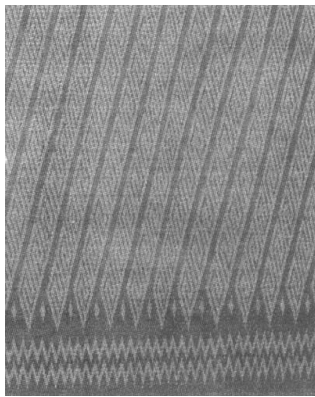
5) ครูให้นักเรียนช่วยแจกใบงาน แล้วให้นักเรียนทำงานเป็นรายบุคคลให้เสร็จภายในเวลา 30 นาที

6) เมื่อนักเรียนทำเสร็จทุกคนแล้ว ครูจับสลากรายชื่อนักเรียนทีละคน เพื่อออกมาเฉลยใบงานหน้าห้องเป็นรายบุคคล คนละ 1 ข้อ ข้อใดนักเรียนเฉลยผิดหรือไม่เข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติม และแนะนำวิธีการสังเกตว่าควรเป็นลักษณะใด

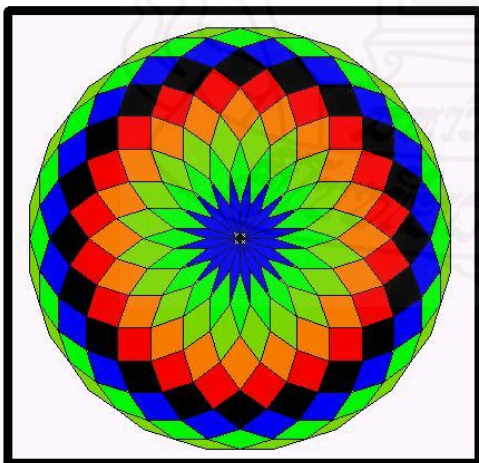
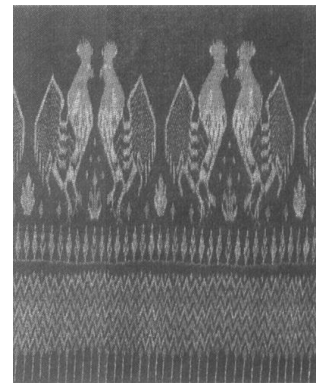
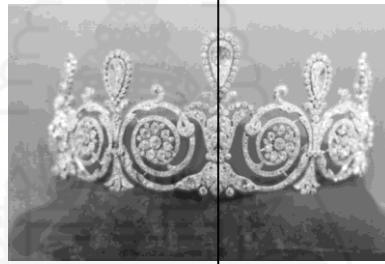
7) ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนเพื่อเป็นการเสริมแรง

ชั่วโมงที่ 2

1) ครูนำภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งเกิดจากการนำสมบัติของการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุนมาใช้ประดิษฐ์/สร้างสมาให้นักเรียนดู (ซึ่งครูอาจหาภาพจากนิตยสารงานประดิษฐ์ต่างๆ ที่มีขายตามร้านขายหนังสือทั่วไป หรือในแผ่นโฆษณาขายสินค้าต่างๆ ก็ได้) ดังตัวอย่างในหน้าต่อไป

แนวเส้นสะท้อน

2) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน จากนั้นครูแจกภาพให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ภาพ แล้วให้นักเรียนร่วมกันสังเกตภาพที่ได้รับว่าใช้สมบัติอะไรในการประดิษฐ์ชิ้นงานบ้าง

3) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการสังเกตภาพของกลุ่มตนหน้าห้อง (ในกรณีที่นักเรียนยังไม่สามารถบอกสมบัติการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุนจากภาพที่ได้ ครูและนักเรียนทั้งห้องร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุน แล้วให้นักเรียนค่อยๆ คูลงงานการนำเสนอของกลุ่มอื่น และทำความเข้าใจตามไปด้วยซ้ำๆ)

4) ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมประชุมปรึกษากันเพื่อประดิษฐ์ชิ้นงานกลุ่มละ 1 ชิ้น ซึ่งสิ่งประดิษฐ์นี้จะต้องนำความรู้เรื่องการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุนมาใช้ให้ครบถ้วน โดยครูให้นักเรียนส่งชื่อสิ่งประดิษฐ์ที่แต่ละกลุ่มจะทำ และชี้แจงว่าในชั่วโมงหน้าให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์การประดิษฐ์มาให้พร้อม ครูจะให้ทำในชั่วโมง

5) ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ข้อ 1-20 ในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1 เป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ 3

- 1) ครูอธิบายเกี่ยวกับ ความหมาย ประวัติ คุณสมบัติของเทสเซลเลชัน
- 2) แสดงภาพตัวอย่างเทสเซลเลชันแต่ละแบบ
- 3) นัดหมายให้นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสร้างเทสเซลเลชันในรูปแบบของตนเองในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 4

- 1) ให้นักเรียนประดิษฐ์ชิ้นงานเทสเซลเลชันของตนเองครูเดินดูนักเรียนประดิษฐ์ชิ้นงานเพื่อคอยให้คำแนะนำ และในขณะเดียวกันก็คอยสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของนักเรียนด้วย
- 2) ท้ายชั่วโมงครูชี้แจงว่าในชั่วโมงหน้าครูจะให้นักเรียนนำเสนอผลงานที่แต่ละกลุ่มประดิษฐ์เสร็จสมบูรณ์แล้ว ดังนั้นให้นักเรียนหาเวลาว่างประชุมตกลงกันว่านักเรียนจะจัดห้องเรียนให้เป็นห้องแสดงผลงานในรูปแบบใด จะเชิญอาจารย์ท่านอื่นมาร่วมเป็นกรรมการตัดสินหรือไม่ แล้วแบ่งงานกันจัดสถานที่ และนัดหมายกันเชิญอาจารย์ท่านอื่นมาให้พร้อม 1) ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน โดยอธิบายขั้นตอนการประดิษฐ์แบบย่อๆ ให้คณะกรรมการและเพื่อนๆ ในห้องฟัง แล้วจึงนำผลงานไปตั้งแสดงในที่ที่จัดไว้ ถ้ามีเวลาเหลืออาจให้คณะกรรมการและเพื่อนๆ เดินดูผลงานของแต่ละกลุ่มด้วยก็ได้

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ ม.2 เล่ม 1
2. แผ่นตารางแม่เหล็ก
3. ใบกิจกรรม เรื่อง การเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากแบบฝึกหัด
- 3 ใบประเมินจากใบงานและชิ้นงาน

ใบงาน

เรื่อง การนำสมบัติของการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุนไปใช้

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณารูปที่กำหนดให้ในแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้ววิเคราะห์ว่าเกิดจากการแปลงลักษณะใด (การเลื่อนขนาน การสะท้อน หรือการหมุน)

1.

จากรูปมีลักษณะคล้ายการแปลงในแบบ.....

2.

①

②

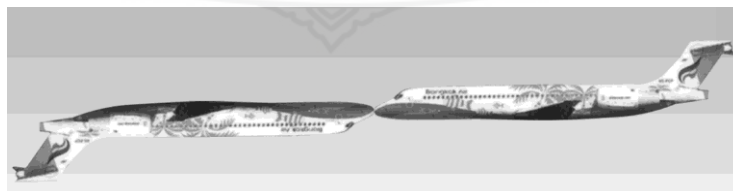

③

จากรูป ① , ② และ ③ มีการดำเนินการในการแปลง ดังนี้

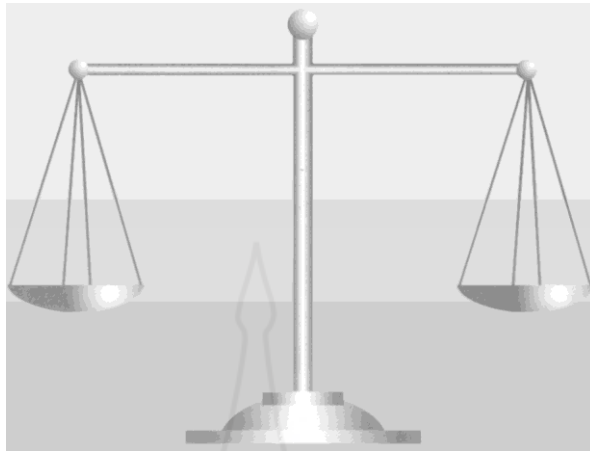
..... → ..... → .....

3.

จากรูปใช้การดำเนินการในการแปลงแบบ .....

4.

จากรูปใช้การดำเนินการในการแปลงแบบ.....

5.

①

②

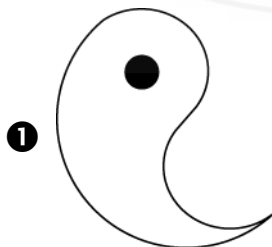

③

จากรูป ① , ② และ ③ มีการดำเนินการในการแปลง ดังนี้

..... → ..... → .....

6.

①

②

③

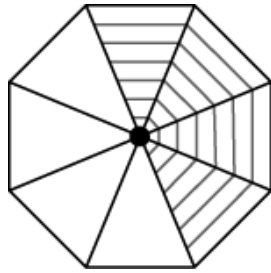

④

จากรูป ① , ② , ③ และ ④ มีการดำเนินการในการแปลง ดังนี้

..... → ..... → .....

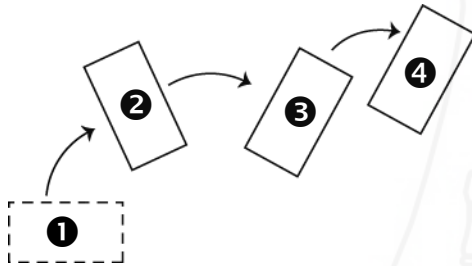
7.

จากรูปใช้การดำเนินการในการแปลงแบบ

.....

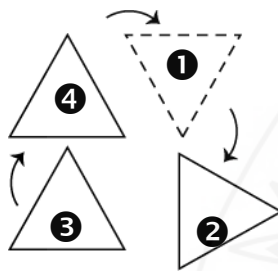
8.

จากรูป ①, ②, ③ และ ④ มีการดำเนินการในการแปลง ดังนี้

..... → ..... → .....

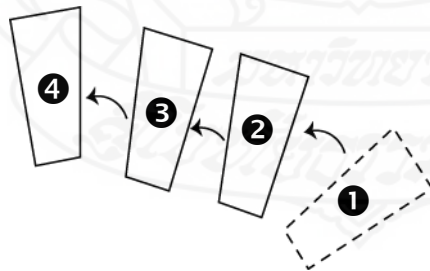
9.

จากรูป ①, ②, ③ และ ④ มีการดำเนินการในการแปลง ดังนี้

..... → ..... → .....

10.

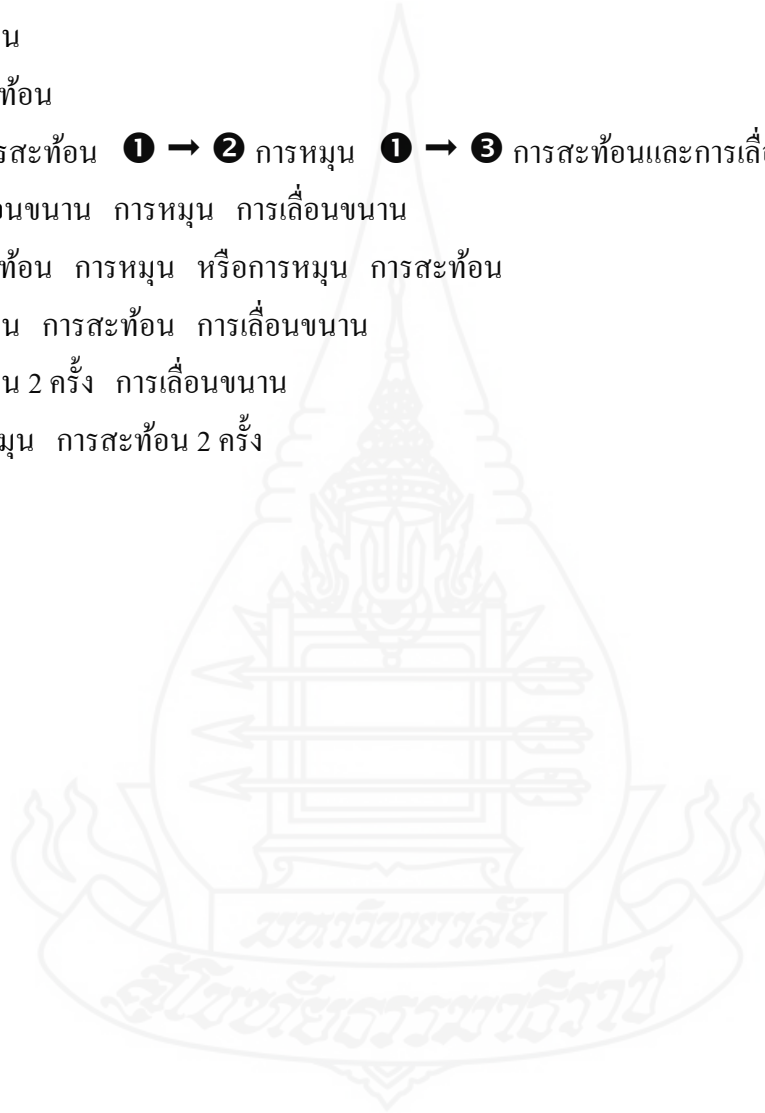
จากรูป ①, ②, ③ และ ④ มีการดำเนินการในการแปลง ดังนี้

..... → ..... → .....

เลข

ใบงาน

1. การเลื่อนขนาน
2. ❶ → ❷ การหมุนและการสะท้อน ❶ → ❸ การหมุน ❷ → ❸ การเลื่อนขนาน
3. การหมุน
4. การสะท้อน
5. ❶ การสะท้อน ❶ → ❷ การหมุน ❶ → ❸ การสะท้อนและการเลื่อนขนาน
6. การเลื่อนขนาน การหมุน การเลื่อนขนาน
7. การสะท้อน การหมุน หรือการหมุน การสะท้อน
8. การหมุน การสะท้อน การเลื่อนขนาน
9. การหมุน 2 ครั้ง การเลื่อนขนาน
10. การหมุน การสะท้อน 2 ครั้ง

ภาคผนวก ง
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต
(ก่อนเรียนและหลังเรียน)

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

วิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน
 เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงใน
 กระดาษคำตอบ

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการแปลง

- ก. มุมทุกมุมของรูปต้นแบบกับมุมทุกมุมของรูปที่เกิดจากการแปลงซึ่งสมนัยกันจะเท่ากันเสมอ
- ข. อัตราส่วนของความยาวของด้านของรูปต้นแบบกับความยาวของด้านของรูปที่เกิดจากการแปลง ซึ่งสมนัยกันไม่จำเป็นต้องเท่ากัน
- ค. รูปต้นแบบกับรูปที่แปลงแล้วจะต้องไม่เท่ากันทุกประการ
- ง. ระยะระหว่างจุดสองจุดของรูปเรขาคณิตต้นแบบกับรูปที่เกิดจากการแปลงที่สมนัยกันอาจไม่เท่ากัน

2. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของการแปลงได้ถูกต้อง

- ก. การแปลงเป็นการดำเนินการซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนตำแหน่ง
- ข. การเปลี่ยนแปลงด้านรูปร่างที่ไม่คงรูปก็ถือเป็นการแปลง
- ค. การเปลี่ยนขนาด อาจย่อหรือขยายภาพไม่ถือเป็นการแปลง
- ง. การแปลงที่เป็นการเคลื่อนที่คงรูปอาจมีรูปร่างเปลี่ยนไปจากรูปต้นแบบได้บ้าง

3. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการแปลง

- ก. การหมุนของก้านแหลม
- ข. การมัดเชือก
- ค. การขว้างวัตถุ
- ง. การนั่งขึ้น

4. การแปลงในข้อใดเป็นการดำเนินการซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขนาด รูปร่าง

- ก. การเลื่อนขนาน   ข. สะท้อน
- ค. การย่อ/ขยาย   ง. การหมุน

5. ข้อสรุปความหมายของการแปลงได้ถูกต้อง

- ก. รูปที่เกิดขึ้นมีขนาดเล็กลงตามระยะห่างจากเส้นสะท้อน
- ข. มีลักษณะเช่นเดียวกับการเลื่อนขนาน
- ค. รูปต้นแบบกับรูปที่สะท้อนจะมีระยะห่างจากเส้นสะท้อนเท่ากัน
- ง. เส้นสะท้อนต้องขนานกับแกน Y เท่านั้น

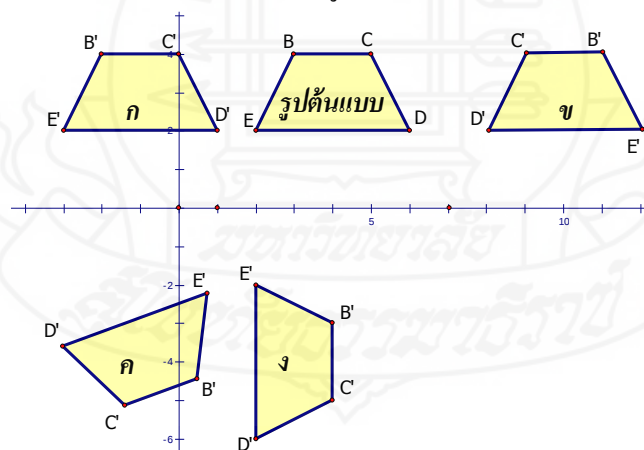
6. หากนักเรียนต้องการนำเสนอชิ้นงานเกี่ยวกับการแปลงอุปกรณ์ในข้อใดเหมาะสมที่สุด

- ก. กระดาษและปากกาเมจิกเพื่อเสนอเรื่องการเลื่อน
- ข. กระดาษเมื่อนำเสนอเรื่องการสะท้อน
- ค. กระดาษและดินสอเพื่อเสนอเรื่องการสะท้อน
- ง. ลูกโป่งเพื่อเสนอเรื่องการหมุน

7. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของการสะท้อนได้ถูกต้อง

- ก. เป็นการแปลงที่มีการจับคู่แต่ละจุดบนรูปบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดที่เกิดจากการสะท้อน แต่ละคู่สมนัยและมีระยะห่างจากเส้นสะท้อนเท่ากัน
- ข. เป็นการจับคู่ระหว่างจุดทุกจุดแล้วเลื่อนขนานไปในทิศทางใดก็ได้
- ค. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานกับรูปต้นแบบ
- ง. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการสะท้อน 2 ครั้ง

8. จากรูปข้อใดต่อไปนี้เป็นที่เกิดจากการสะท้อนรูปต้นแบบ BCDE

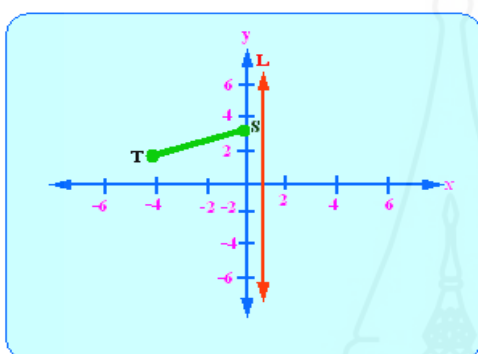
9. อุปกรณ์ในข้อใดต่อไปนี้เป็นให้นำสมบัติการสะท้อนไปใช้

- ก. ไฟฉาย
- ข. กระจกตรวจฟันของทันตแพทย์
- ค. หลอดไฟ
- ง. แว่นขยาย

10. เมื่อสะท้อนจุด $(3, -3)$ กับแกน x จะได้จุดใด

- ก. $(-3, -3)$
- ข. $(-3, 3)$
- ค. $(3, 3)$
- ง. $(3, -3)$

11. ข้อใดคือจุด S' และ T' ซึ่งเป็นภาพที่ได้จากการสะท้อน $\overline{ST}$ โดยมี L เป็นเส้นสะท้อน

- ก. $S'(1, 2)$, $T'(5, 1)$
- ข. $S'(0, 2)$, $T'(-4, 1)$
- ค. $S'(0, 1)$, $T'(-4, 2)$
- ง. $S'(2, 3)$, $T'(6, 2)$

12. จากรูปข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้อง

- ก. แนวขอบตลิ่งเป็นแนวเส้นสะท้อน
- ข. เจดีย์องค์กลางเป็นเหมือนแนวเส้นสะท้อนของเจดีย์องค์ซ้ายและขวา
- ค. ภาพนี้เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติไม่ได้เกี่ยวข้องกับหลักการแปลงทางเรขาคณิต
- ง. หากระดับน้ำในสระเพิ่มขึ้นรูปที่เกิดจากการสะท้อนจะมีขนาดใหญ่กว่าของจริง

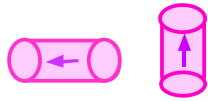

13. ข้อใดกล่าวถึงการเลื่อนขนานได้ถูกต้อง

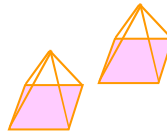
- ก. เป็นรูปแบบการแปลงที่รูปนั้นมีระยะห่างจากเส้นสะท้อนเท่ากับรูปต้นแบบ
- ข. เป็นการจับคู่ระหว่างจุดทุกจุดแล้วเลื่อนขนานไปในทิศทางใดก็ได้
- ค. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานกับรูปต้นแบบ
- ง. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการสะท้อน 2 ครั้ง

14. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการเลื่อนขนาน

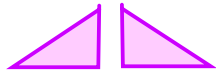
ก.

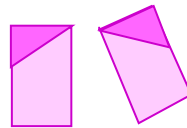
ข.

ค.

ง.

15. ข้อใดเป็นการนำสมบัติของการเลื่อนขนานไปใช้

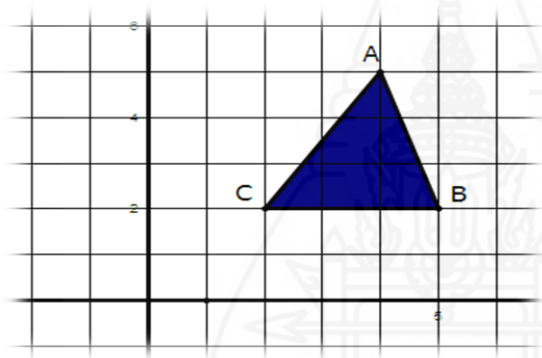
ก. ลิฟท์

ข. ลูกข่าง

ค. การถ่ายเอกสาร

ง. ลูกค้อนนาฬิกา

16. จากรูป ถ้าต้องการเลื่อนรูปดังกล่าวไปในทิศทาง 180 องศา 5 หน่วย ข้อใดกล่าวถูกต้อง

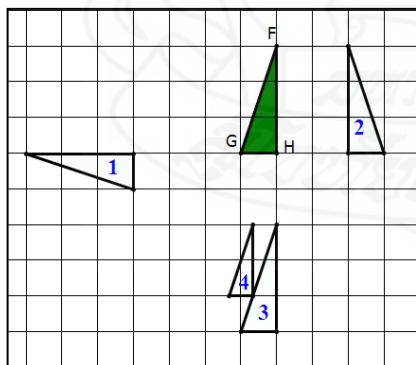
ก. $A'(1,5), B'(2,2)$ และ $C'(5,2)$

ข. $A'(-1,5), B'(0,2)$ และ $C'(-4,2)$

ค. $A'(-1,5), B'(0,2)$ และ $C'(-5,2)$

ง. $A'(1,5), B'(2,-2)$ และ $C'(-5,2)$

17. กำหนดให้รูปสามเหลี่ยม FGH เป็นรูปต้นแบบ รูปใดเกิดจากการเลื่อนขนาน เพราะเหตุใด (ไม่คิดสีรูปต้นแบบ)

ก. รูป 1 เพราะมีลักษณะเหมือนรูปต้นแบบทุกประการ

ข. รูป 2 เพราะเป็นสามเหลี่ยมคล้ายและอยู่บนระนาบเดียวกันกับรูปต้นแบบ

ค. รูป 3 เพราะมีลักษณะเหมือนรูปต้นแบบทุกประการและมีระยะห่างจากรูปต้นแบบเท่ากันแบบจุดต่อจุด

ง. รูป 4 เพราะมีลักษณะเหมือนรูปต้นแบบทุกประการและมีระยะห่างจากรูปต้นแบบเท่ากันแบบจุดต่อจุด

18. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวถูกต้อง

- ก. สายพานลำเลียงของในอุตสาหกรรมใช้หลักการเลื่อนขนาน
- ข. การโคจรของดาวหางมีลักษณะแบบเดียวกับการเลื่อนขนาน
- ค. แนวเคลื่อนที่วิถีโค้งเช่นการเคลื่อนที่ของกระสุนปืนใหญ่เป็นการเลื่อนขนาน
- ง. การเคลื่อนที่เป็นแนวเส้นตรงแบบไม่สิ้นสุดเป็นการเลื่อนขนานแบบหนึ่ง

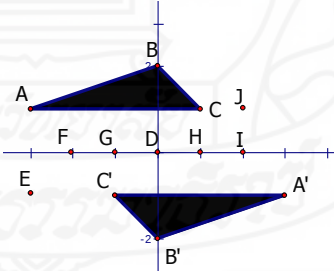
19. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของการหมุนได้ถูกต้อง

- ก. เป็นการแปลงที่มีการจับคู่แต่ละจุดบนรูปบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดที่เกิดจากการหมุน แต่ละคู่สมนัยและมีระยะห่างจากเส้นสะท้อนเท่ากัน
- ข. เป็นการจับคู่ระหว่างจุดทุกจุดแล้วเลื่อนขนานไปในทิศทางรอบๆ รูปต้นแบบ
- ค. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการหมุนรอบจุดศูนย์กลางของรูปต้นแบบ
- ง. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการหมุนโดยจุดแต่ละจุดเคลื่อนที่รูปจุดหมุนโดยมีระยะห่างจากจุดหมุนเท่ากัน

20. การหมุนรอบจุด O ด้วยมุม 60 องศา มีความหมายตรงกับข้อใด

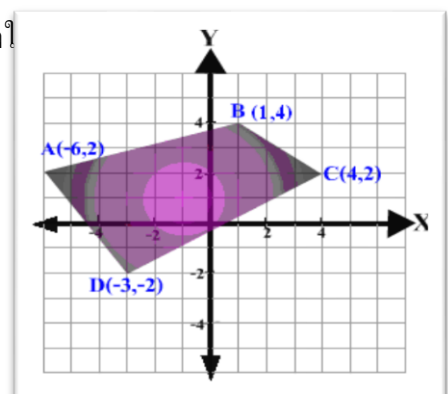
- ก. การหมุนจุดทุกจุดบนรูปต้นแบบรอบจุด O ตามเข็มนาฬิกาเป็นมุม 60 องศา
- ข. การหมุนจุดทุกจุดบนรูปต้นแบบรอบจุด O ทวนเข็มนาฬิกาเป็นมุม 60 องศา
- ค. การหมุนจุดทุกจุดบนรูปต้นแบบรอบจุด O ตามหรือทวนเข็มนาฬิกาเป็นมุม 60 องศา
- ง. การหมุนจุดทุกจุดบนรูปต้นแบบรอบจุด O ครั้งละ 60 องศา จนกระทั่งรูปนั้นวนกลับมาซ้อนทับรูปเดิมสนิทพอดี

21. จากรูปตำแหน่งใดน่าจะเป็นจุดหมุน

- ก. F
  - ข. I
  - ค. G
  - ง. D
-

22. หมุนจุด (3, -4) รอบจุดกำเนิดด้วยมุม 180 องศา จะได้จุดใด

- ก. (-3, -4)
- ข. (-3, 4)
- ค. (3, -4)
- ง. (3, 4)

23. สี่เหลี่ยม $A'B'C'D'$ เป็นภาพที่ได้จากการหมุน
สี่เหลี่ยม ABCD รอบจุดกำเนิด ในทิศทางทวนเข็มนาฬิกา
ด้วยมุม 90 องศา ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อที่ถูกต้อง

- ก. $A'(-6, 2)$ ข. $B'(-4, 1)$
ค. $C'(-4, -2)$ ง. $D'(-2, -3)$

24. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อที่ถูกต้อง

- ก. ดวงจันทร์โคจรรอบโลกมีหลักการเช่นเดียวกับการหมุน มีโลกเป็นจุดหมุน
ข. ในการจีกรยานจุดหมุนของล้อคือแกนล้อ
ค. กระดานหกไม่จัดเป็นการหมุนเพราะมีการหมุนขึ้นลงไม่ไปในทางเดียวกัน
ง. การเดินของนาฬิกาใช้แกนกลางเข็มเป็นจุดหมุน

25. ข้อใดกล่าวถึงเทสเซลเลชันได้ถูกต้อง

- ก. เป็นงานศิลปะที่สร้างจากวงเวียนและอุปกรณ์เรขาคณิตเท่านั้น
ข. เป็นรูปภาพที่สร้างจากรูปเรขาคณิตจนเป็นรูปร่างที่มีความหมาย
ค. เป็นการนำรูปที่เหมือนกันทุกประการมาเรียงต่อกันจนเต็มพื้นที่
ง. เป็นการนำรูปต่างมาเรียงต่อกันบนระนาบโดยไม่ให้เกิดช่องว่าง

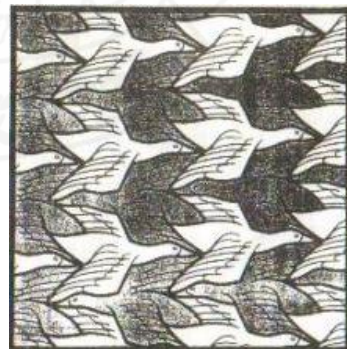
หรือซ้อนทับกันจนเต็มพื้นที่

26. ข้อใดคือ “ความหมายของเทสเซลเลชัน”

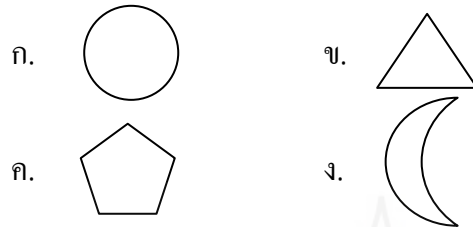
- ก. การเรียงต่อภาพโดยไม่ให้เกิดช่องว่าง
ข. การเรียงต่อภาพโดยไม่ให้เกิดการซ้อนทับ
ค. เป็นการนำความรู้เรื่องการแปลงมาประยุกต์สร้างงานศิลปะ
ง. ถูกทุกข้อ

27. จากรูปเป็นเทสเซลเลชันที่เกิดจากการสร้างแบบใด

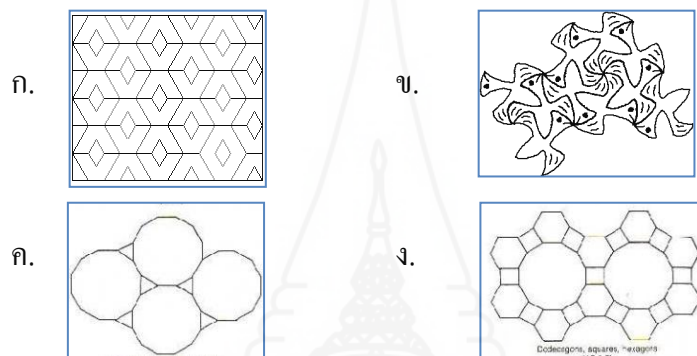
- ก. การหมุน   ข. การสะท้อน
ค. การเลื่อน   ง. เป็นไปได้ทุกข้อ

28. รูปต้นแบบข้อใดไม่สามารถทำเทสเซลเลชันแบบ regular ได้

29. รูปในข้อใดต่อไปนี้เป็นเทสเซลเลชัน

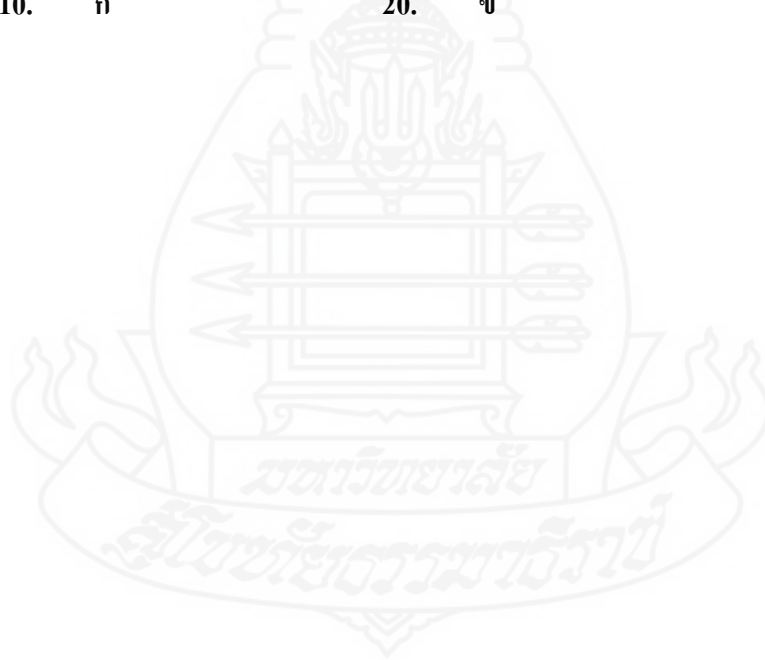

30. ข้อใดเป็นการนำความรู้เรื่องเทสเซลเลชันไปใช้ประโยชน์

- ก. สร้างกล้องถ่ายรูป
- ข. ออกแบบลายผ้าทอ
- ค. สร้างเครื่องถ่ายภาพเอกสาร
- ง. ออกแบบรูปทรงเครื่องปั้นดินเผา

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1. ก	11. ง	21. ง
2. ก	12. ก	22. ข
3. ก	13. ค	23. ง
4. ค	14. ข	24. ค
5. ค	15. ก	25. ง
6. ข	16. ข	26. ง
7. ก	17. ค	27. ง
8. ข	18. ก	28. ก
9. ข	19. ง	29. ก
10. ก	20. ข	30. ข

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต

วิชา คณิตศาสตร์

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงใน
กระดานคำตอบ

1. ข้อใดกล่าวความหมายของการแปลงได้ถูกต้อง

- ก. ระยะห่างของรูปเรขาคณิตต้นแบบกับรูปที่เกิดจากการแปลงที่สมนัยกันอาจไม่เท่ากันก็ได้
- ข. รูปเรขาคณิตต้นแบบกับรูปที่แปลงแล้วต้องมีมุมหรือด้านที่มีขนาดเพิ่มขึ้นหรือลงอย่างเป็นอัตราส่วน
- ค. อัตราส่วนของความยาวของด้านของรูปต้นแบบกับความยาวของด้านของรูปที่เกิดจากการแปลงซึ่งสมนัยกันจะไม่เท่ากันเสมอ
- ง. มุมทุกมุมของรูปต้นแบบกับมุมทุกมุมของรูปที่เกิดจากการแปลงซึ่งสมนัยกันจะเท่ากันเสมอ

2. ข้อใดกล่าวถึงการแปลงได้ถูกต้อง

- ก. การแปลงที่เป็นการเคลื่อนที่คงรูปอาจมีรูปร่างเปลี่ยนไปจากรูปต้นแบบได้บ้าง
- ข. การเปลี่ยนขนาด อาจย่อหรือขยายภาพไม่ถือเป็นการแปลง
- ค. การเปลี่ยนแปลงด้านรูปร่างที่ไม่คงรูปก็ถือเป็นการแปลง
- ง. การแปลงเป็นการดำเนินการซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนตำแหน่ง

3. กิจกรรมข้อใดต่อไปนี้ ไม่ถือเป็นการแปลง

- ก. การใช้กรรไกร
- ข. เงามดวงจันทร์ในสระน้ำ
- ค. การเคลื่อนที่ของกระสุนปืนใหญ่
- ง. การไหลของน้ำในแม่น้ำ

4. การแปลงในข้อใดเป็นการดำเนินการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขนาด

- ก. การเลื่อนขนาน
- ข. สะท้อน
- ค. การย่อ/ขยาย
- ง. การหมุน

5. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวถูกต้อง

ก. การปั้นดินน้ำมันถือเป็นการแปลงรูปแบบหนึ่ง เพราะก่อนปั้นและหลังปั้นมีปริมาตรเท่าเดิม

ข. การแปลงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนตำแหน่งของรูปเรขาคณิตในลักษณะต่างๆ

ค. การแปลงที่มีรูปร่างและลักษณะคงเดิม ได้แก่ การย่อ/ขยาย

ง. การแปลงที่มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง รูปทรงและวัตถุ ได้แก่ การเลื่อน และการสะท้อน

6. ข้อใดนำเสนอเกี่ยวกับการแปลงได้ชัดเจนและเหมาะสมที่สุด

ก. การเล่นเกมกระดานหมก เป็นการแปลงแบบการหมุน

ข. การรดน้ำต้นไม้ เป็นการแปลงแบบเลื่อนขนาน

ค. การเตะลูกฟุตบอล เป็นการแปลงแบบสะท้อน

ง. โยนลูกเปตอง เป็นการแปลงแบบการหมุน

7. ข้อใดให้ความหมายของการสะท้อนได้ถูกต้องที่สุด

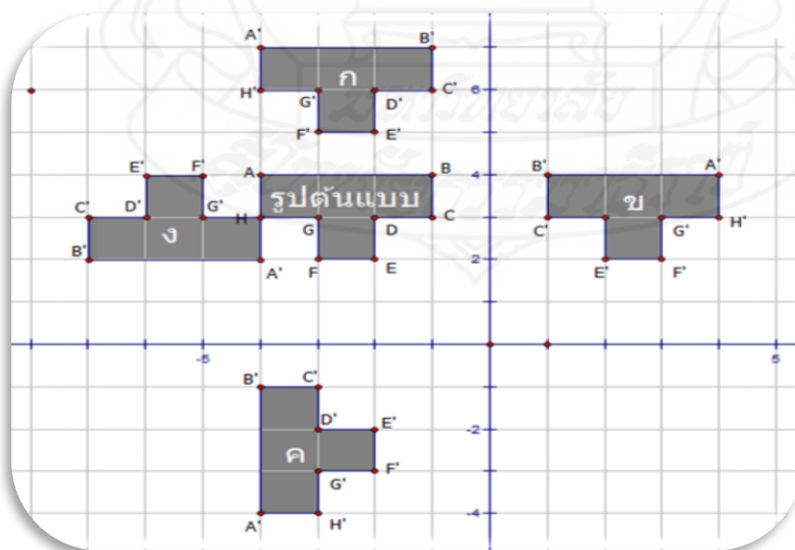
ก. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการสะท้อน 2 ครั้ง
ละคู่สมนัยและมีระยะห่างจากเส้นสะท้อนเท่ากัน

ข. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานกับรูปต้นแบบ

ค. เป็นการจับคู่ระหว่างจุดทุกจุดแล้วเลื่อนขนานไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

ง. เป็นการแปลงที่มีการจับคู่แต่ละจุดบนรูปบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุด

8. จากรูปข้อใดต่อไปนี้เกิดจากการสะท้อนรูปต้นแบบ ABCD

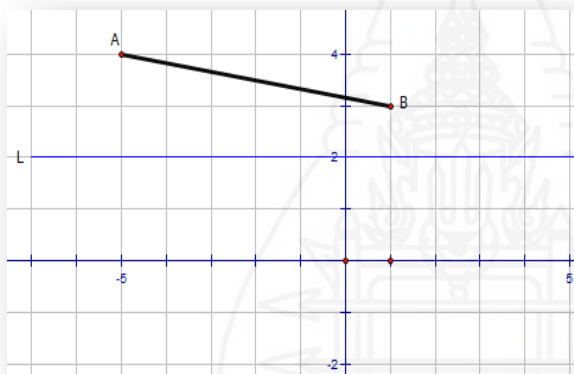
9. อุปกรณ์ในข้อใดต่อไปนี้เป็น การนำสมบัติการสะท้อนไปใช้

- ก. รอก
- ข. กระจกมองหลังในรถ
- ค. ลูกตุ้มนาฬิกา
- ง. หลอดตะเกียบ

10. เมื่อสะท้อนจุด $(-4, 6)$ กับแกน Y จะได้จุดใด

- ก. $(4, 6)$
- ข. $(4, -6)$
- ค. $(-4, -6)$
- ง. $(-4, 6)$

11. ข้อใดคือจุด A' และ B' ซึ่งเป็นภาพที่ได้จากการสะท้อน $\overline{AB}$ โดยมี L เป็นเส้นสะท้อน

- ก. $A' (4, 5)$, $B' (1, 1)$
- ข. $A' (-4, 5)$, $B' (-1, 1)$
- ค. $A' (5, -4)$, $B' (1, -1)$
- ง. $A' (-5, 0)$, $B' (1, 1)$

12. จากรูปข้อใดต่อไปนี้อาจกล่าวถูกต้อง

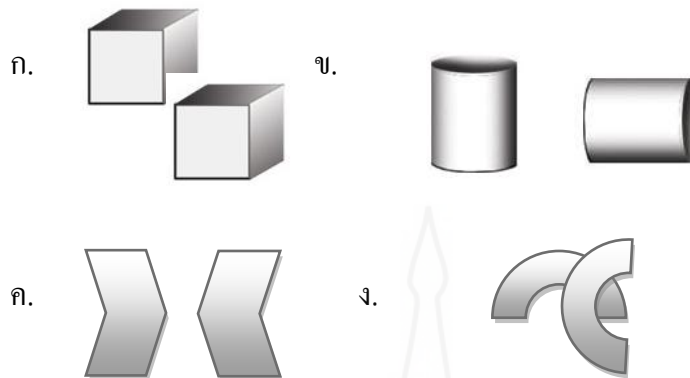

- ก. ผิวหน้าเป็นแนวเส้นสะท้อน
- ข. ภาพสะท้อนในน้ำใช้หลักการหมุน
- ค. ภาพนี้เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติไม่ได้เกี่ยวข้องกับหลักการแปลงทางเรขาคณิต
- ง. ถ้าน้ำในสระลดระดับลงภาพในน้ำจะมีขนาดเล็กกว่าของจริง

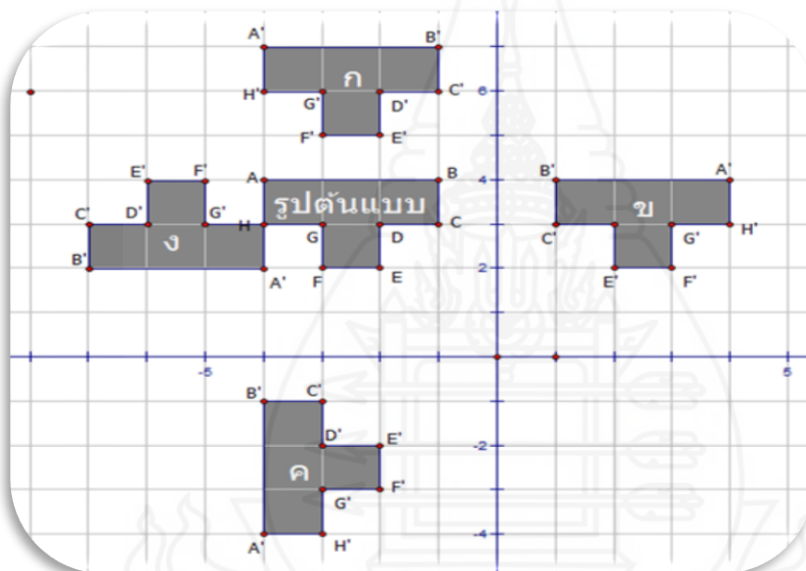
13. ข้อใดคือความหมายของการเลื่อนขนาน

- ก. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานกับรูปต้นแบบ
- ข. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการสะท้อน 2 ครั้ง
- ค. เป็นการจับคู่ระหว่างจุดทุกจุดแล้วเลื่อนขนานไปในทิศทางใดก็ได้
- ง. เป็นรูปแบบการแปลงที่รูปนั้นมีระยะห่างจากเส้นสะท้อนเท่ากับรูปต้นแบบ

14. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการเลื่อนขนาน

15. รูปใดต่อไปนี้เกิดจากการเลื่อนขนานรูปต้นแบบ

16. เลื่อนขนานรูปสามเหลี่ยม ABC ที่มีจุดยอดอยู่ที่ A (0, 0) B (2, 0) และ C (0, -2) ไปในทิศทาง 270 องศา 5 หน่วย ข้อใดกล่าวถูกต้อง

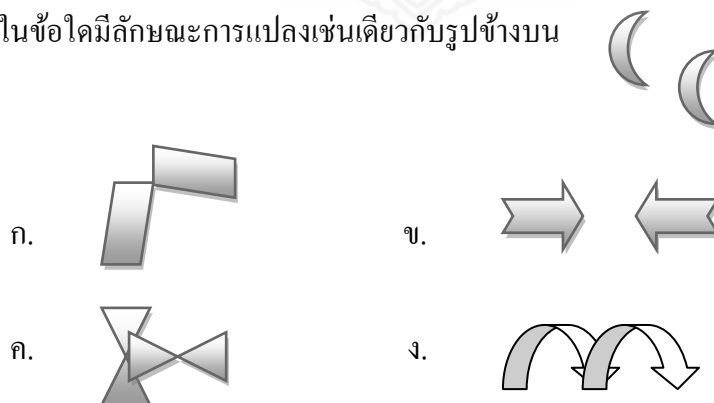
ก. A' (0, -5)

ข. B' (5, -2)

ค. C' (-7, 2)

ง. A' (4, -7)

17. รูปในข้อใดมีลักษณะการแปลงเช่นเดียวกับรูปข้างบน

ก. เกมจับผิดภาพเหมือน   ข. หมากรุก
ค. เกม A-math   ง. เกมปาเป้า

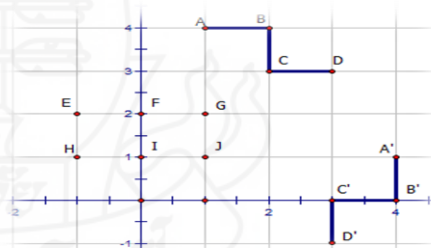
ก. ถ้าสะท้อนรูปต้นแบบข้ามเส้นสะท้อนไป 180 องศา รูปจะมีลักษณะคล้ายกับการหมุน
ข. การหมุนรูปเรขาคณิตในระนาบต้องมีจุดหมุน ทิศทางที่จะหมุนไปและขนาดมุมที่
หมุนรูปต้นแบบนั้น โดยรูปที่เกิดจากการหมุนมีลักษณะคงเดิมกับรูปต้นแบบ โดยที่จุดหมุน
บนรูปต้นแบบหรือนอกรูปต้นแบบก็ได้

ค. การหมุนรูปเรขาคณิตมีการระบุจุดหมุนก็เพียงพอ

ง. เป็นการแปลงที่จับคู่จุดบนรูปต้นแบบกับจุดแต่ละจุดของรูปที่ได้จากการหมุนโดยจุดแต่
ละจุดที่รูปจุดหมุนโดยมีระยะห่างจากจุดหมุนเท่ากัน

ก. การหมุนจุดทุกจุดบนรูปด้านแบบรอบจุด (0,0) ทวนเข็มนาฬิกาเป็นมุม 90 องศา
ข. การหมุนจุดทุกจุดบนรูปด้านแบบรอบจุด (0,0) ตามเข็มนาฬิกาเป็นมุม 90 องศา
ค. การหมุนจุดทุกจุดบนรูปด้านแบบรอบจุด (0,0) ไปทางขวาเป็นมุม 270 องศา
ง. ไม่สามารถหมุนได้เนื่องจากให้ข้อมูลไม่เพียงพอ

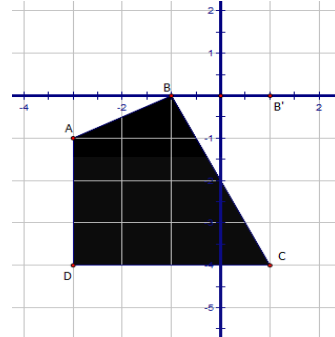
ဂ. E		ဃ. F
င. I		ဆ. J

ப. $(-3, -0)$
 க. $(0, 3)$
 ஈ. $(3, 0)$
 இ. $(0, -3)$

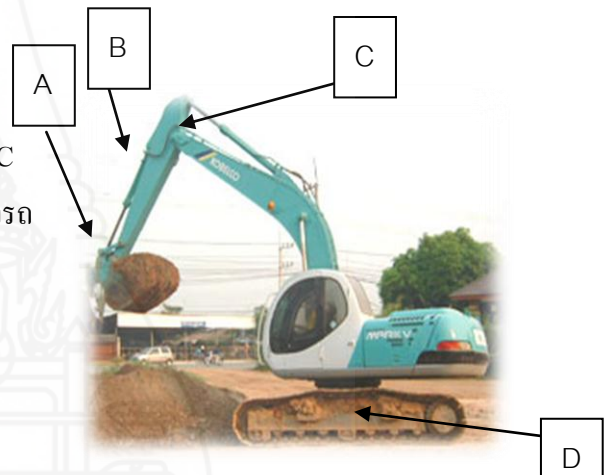
23. สี่เหลี่ยม $A'B'C'D'$ เป็นภาพที่ได้จากการหมุน สี่เหลี่ยม ABCD รอบจุดกำเนิด ในทิศทางทวนเข็มนาฬิกาด้วยมุม 180 องศา ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง

- ก. $A'(-3, -1)$ ข. $B'(1, 1)$
 ค. $C'(-1, 4)$ ง. $D'(4, 3)$

24. จากรูปข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อที่ถูกต้อง

- ก. ในการทำงานมีจุดหมุนคือ A, B และ C
 ข. จุดหมุน A ควบคุมทิศทางการหมุนตัวรถ
 ค. จุด C ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นจุดหมุน
 ง. จุดหมุนได้แก่ A, C และ D

25. ข้อใดกล่าวถึงทฤษฎีเซลล์ได้ถูกต้อง

- ก. เป็นคำศัพท์ทางคณิตศาสตร์
 ข. หมายถึง กลุ่มรูปแบบราบ ที่เรียงติดต่อกันโดยไม่แยกกัน หรือมีช่องว่าง
 ค. ในชีวิตประจำวันเราใช้ประโยชน์ในการออกแบบลวดลายของกระดาษปิดฝาผนังห้องนอน ห้องน้ำ หรือลวดลายกระเบื้องที่ปูพื้น และลวดลายอื่นๆ จะมีลายเป็นรูปเหมือนกันที่เดิมเต็มพื้นที่ได้อย่างสวยงาม
 ง. ถูกทุกข้อ

26. จากรูปเป็นทฤษฎีเซลล์รูปแบบใด

- ก. รูปเหลี่ยมด้านเท่ามุมเท่า
 ข. รูปเหลี่ยมมากกว่าหนึ่งแบบ
 ค. การหมุนของรูปเหลี่ยมด้านไม่เท่าเพียงแบบเดียว
 ง. Escher Patterns

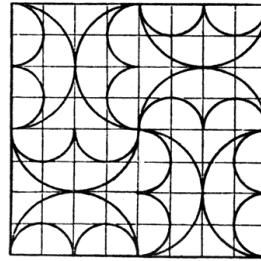
27. จากรูปเป็นทศเชลเลขันที่เกิดจากการสร้างแบบใด

ก. การหมุน

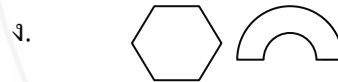
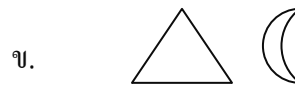
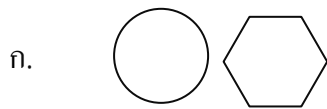
ข. การสะท้อน

ค. การเลื่อน

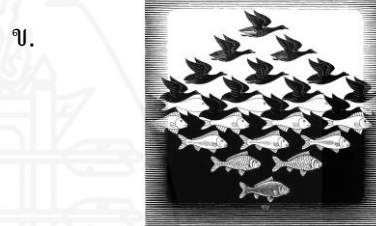
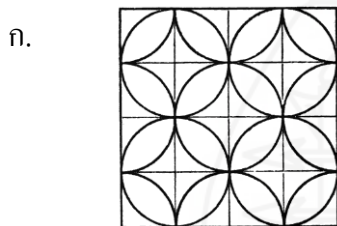
ง. เป็นไปได้ทุกข้อ

28. รูปใดสามารถทำทศเชลเลขันแบบรูปเหลี่ยมมากกว่าหนึ่งแบบได้

29. รูปในข้อใดต่อไปนี้เป็นทศเชลเลขัน

30. ข้อใดเป็นการนำความรู้เรื่องทศเชลเลขันไปใช้ประโยชน์ได้ชัดเจนที่สุด

ก. การทำตราขาย

ข. การออกแบบลายผ้าทอ

ค. การออกแบบบ้าน

ง. การสร้างเกม

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1. ง	11. ง	21. ง
2. ง	12. ก	22. ค
3. ค	13. ก	23. ค
4. ค	14. ก	24. ง
5. ข	15. ก	25. ง
6. ก	16. ก	26. ก
7. ง	17. ง	27. ง
8. ข	18. ข	28. ค
9. ข	19. ข	29. ก
10. ค	20. ข	30. ข

ภาคผนวก จ
รายละเอียดการวิเคราะห์เนื้อหา การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

ตารางภาคผนวก จ รายละเอียดการวิเคราะห์เนื้อหา การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามระดับ
พฤติกรรมที่มุ่งวัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
2 เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยแสดงเป็นรายข้อตามแบบทดสอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด																
	ความรู้ ความจำ			ความเข้าใจ					การนำไปใช้				การวิเคราะห์				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5
การแปลง																	
1. สามารถอธิบายความหมายพร้อมยกตัวอย่างของการแปลงทางเรขาคณิตได้		ข้อ1	ข้อ2														
2. สามารถให้เหตุผล การสื่อสาร และการสื่อความหมาย				ข้อ3	ข้อ4												
3. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์											ข้อ5	ข้อ6					
การสะท้อน																	
1. วิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบ และรูปที่ได้จากการการสะท้อน		ข้อ7			ข้อ8												
2. นำสมบัติเกี่ยวกับการสะท้อน ไปใช้ได้												ข้อ9					
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการสะท้อนบนระนาบพิกัดฉากได้											ข้อ10	ข้อ11					
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์												ข้อ12					

ตารางภาคผนวก จ (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด																
	ความรู้ความจำ			ความเข้าใจ					การนำไปใช้				การวิเคราะห์				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5
การเลื่อนขนาน																	
1. วิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ได้จากการเลื่อนขนานได้				ข้อ3	ข้อ4												
2. นำสมบัติเกี่ยวกับการเลื่อนขนานไปใช้ได้												ข้อ5					
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการเลื่อนขนานบนระนาบพิกัดฉากได้											ข้อ6	ข้อ7					
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์													ข้อ8				
การหมุน																	
1. วิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ได้จากการหมุนได้					ข้อ9			ข้อ10									
2. นำสมบัติเกี่ยวกับการหมุนไปใช้ได้											ข้อ11						
3. บอกพิกัดของรูปเรขาคณิตที่เกิดจากการหมุนได้									ข้อ12		ข้อ13						
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์												ข้อ14					

ตารางภาคผนวก จ (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด																
	ความรู้ความจำ			ความเข้าใจ					การนำไปใช้				การวิเคราะห์				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5
การนำการแปลงไปใช้																	
1. อธิบายความหมายของเทสเซลเลขชั้นได้				ข้อ 5													
2. นำสมบัติเกี่ยวกับการสะท้อน การเลื่อนขนาน และการหมุน ไปใช้ในการสร้างสรรค์เทสเซลเลขชั้นได้														ข้อ 6		ข้อ 7	
3. มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการทำเทสเซลเลขชั้น								ข้อ 8			ข้อ 9						
4. การนำเสนอ และการเชื่อมโยงหลักการความรู้ทางคณิตศาสตร์												ข้อ 10					
รวมตามระดับพฤติกรรม	3			9					15				3				
รวม	30																

ภาคผนวก ฉ

รูปภาพตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต
โดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสรรค์ชิ้นงาน และผลงานนักเรียน

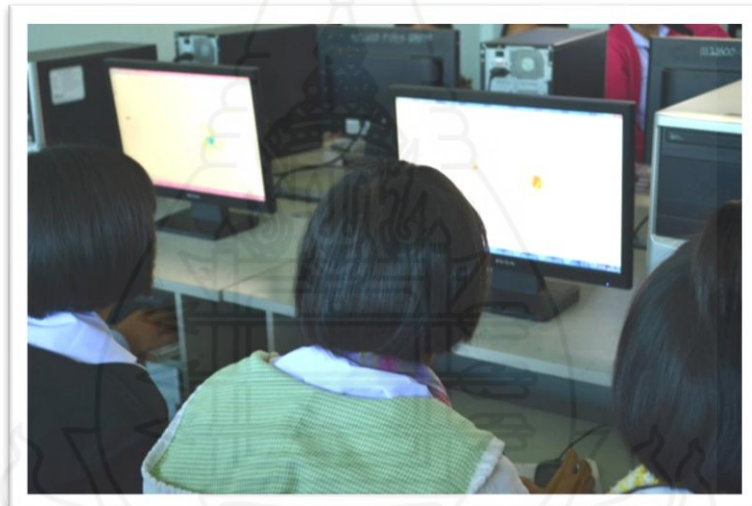
ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสรรค์ชิ้นงาน

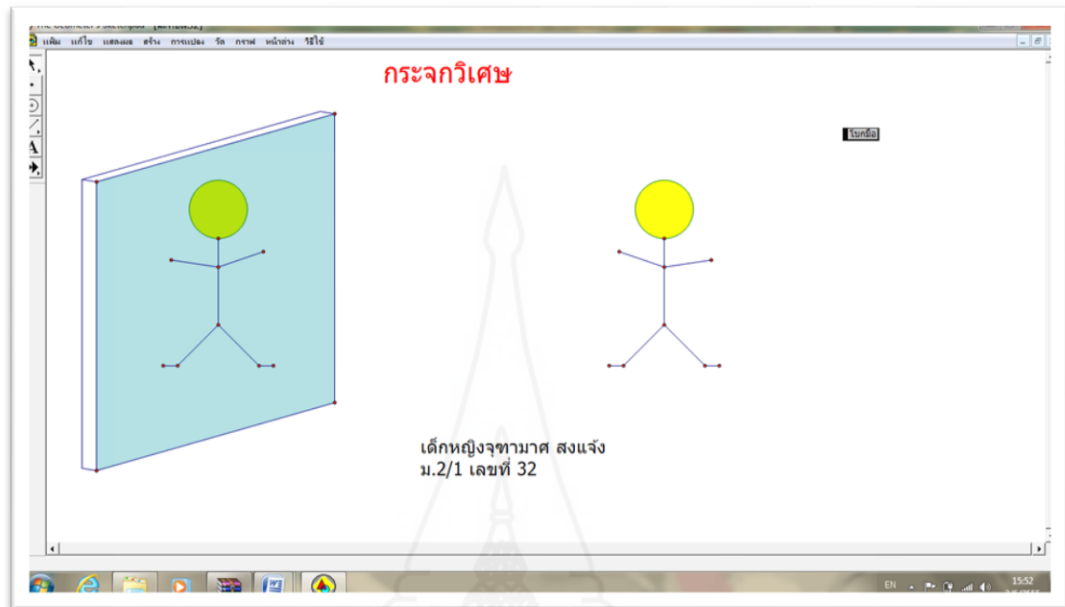
ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสรรค์ชั้นงาน (ต่อ)

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบสร้างสร้งค์ชั้นงาน (ต่อ)

ตัวอย่างชิ้นงานของผู้เรียนที่สอนโดยใช้วิธีสร้างสรรค์ชิ้นงาน

ตัวอย่างชิ้นงานของผู้เรียนที่สอนโดยใช้วิธีสร้างสรรค์ชิ้นงาน (ต่อ)

